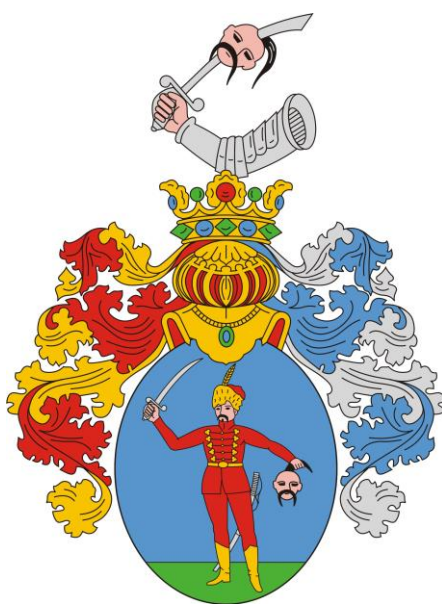

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

Hajdúnánás Városi
Önkormányzat

2022-2027

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	7
Célok.....	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	9
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	38
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	59
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	67
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	74
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	79
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	81
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	83
1. A HEP IT részletei.....	83
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	83
Jövőképünk.....	84
Az intézkedési területek részletes kifejtése (kitöltése javasolt, opcionális) Hiba! A könyvjelző nem létezik.	
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	85
3. Megvalósítás.....	89
3.1 A megvalósítás előkészítése	89
3.2 A megvalósítás folyamata	89
3.3 Monitoring és visszacsatolás	91
3.4 Nyilvánosság	92
3.6 Érvényesülés, módosítás	93
4. Elfogadás módja és dátuma.....	93

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Hajdúnánás Városi Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.**

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Hajdúnánás a Hajdúságban, az Alföld északi peremén, a Keleti-főcsatornától 2 km-re, Hajdú-Bihar megyében, az ország észak-keleti régiójában helyezkedik el. A város Debrecentől, a megyeszékhelytől északnyugatra 40 km-re, a szomszédos Szabolcs-Szatmár-Bereg megye megyeszékhelyétől, Nyíregyházától délnyugatra 25 km-re, Borsod-Abaúj-Zemplén megye székhelyétől, Miskolctól 65 km-re fekszik. A hajdúvárosok egyikeként 1605. december 12-én kapott városi jogot.

A város a közutakon kívül két autópályán is megközelíthető. Az M3-as autópálya két lehajtója 3, illetve 18 km-re, az M35-ös autópálya lehajtója 11 km-re található a várostól. A legközelebbi határátkelőhelyek Szlovákia (Tornyosnémeti 90 km), Ukrajna (Záhony 94 km) és Románia (Ártánd 97 km, Csengersima 117 km) irányába 1 – 1,5 órán belül közúton elérhetőek. Hajdúnánás testvértelepülései: Érmihályfalva (Románia), Ustron (Lengyelország), Pöstyén (Szlovákia), Csaíkszereda (Románia), Visk (Ukrajna).

A település közigazgatási területe 25.962 hektár, ebből 1.059 hektár belterület. Hajdúnánás község nagyságú külterületi lakóhellyel is rendelkezik Hajdúnánás-Tedej névvel.

Hajdúnánás város a megye térszerkezetileg kedvezőbb, fejlettebb, urbanizáltabb részén található, és jó talajadottságai, klímája révén mezőgazdasága kifejezetten fejlett. A város az 1970-es évekig agrárváros volt, majd az ipartelepítés következtében agrár-iparváros lett. Ezt a jellegét a mai napig megőrizte. A város lakossága elsősorban a jó minőségű löszhátú földterületek megműveléséből él. Itt működik az ország egyik legnagyobb és legkorszerűbb gabona-feldolgozó malomüzeme. Több kisebb és közepes nagyságú ipari üzem is munkahelyet biztosít az itt élő embereknek.

Az autópálya fejlesztések a város számára a korábbi időszaknál jelentősen jobb feltételeket, nagyobb lehetőségeket teremtettek. Igazgatási területén délnyugat-északkelet irányban halad keresztül az M3 autópálya, melyhez csomóponti kapcsolat épült ki a belterülettől északra, mintegy 3 km távolságra.

A belterületől déli irányban, a Balmazújvárosi úton 12 km távolságra érhető el a szomszédos Hajdúböszörmény igazgatási területén az M35 autópálya, ami Debrecenen kívül az M35 gyorsforgalmi út tervezett fejlesztései után kapcsolatot biztosít a megye bihari része és Románia (Nagyvárad, észak erdélyi autópálya) felé is.

Hajdúnánáson 2022. január 1-jén 16.577 fő volt az állandó lakosok száma, ezért Hajdúnánás Debrecen, Hajdúszoboszló, Hajdúböszörmény és Balmazújváros után a megye ötödik legnagyobb városa.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	17 038	bázis év
2016	16 908	99,24%
2017	16 828	99,53%
2018	16 644	98,91%
2019	16 511	99,20%
2020	16 690	100,40%
2021	16 577	99,26%

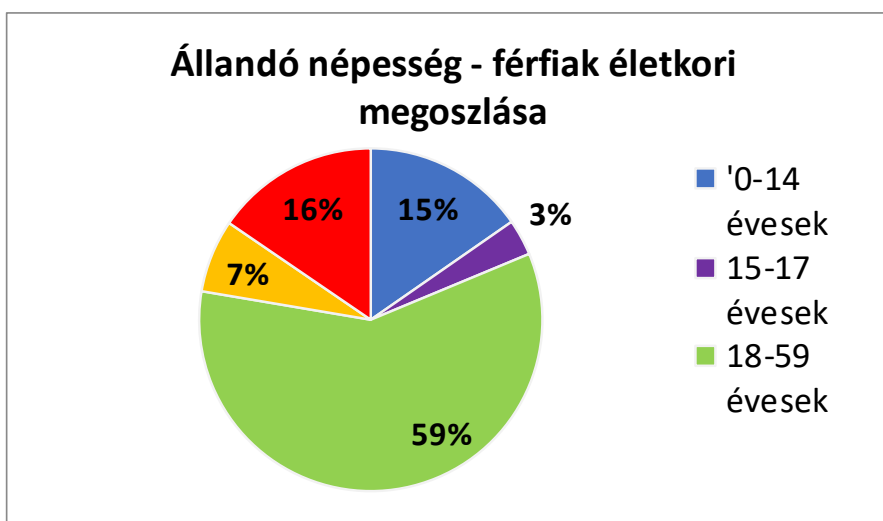
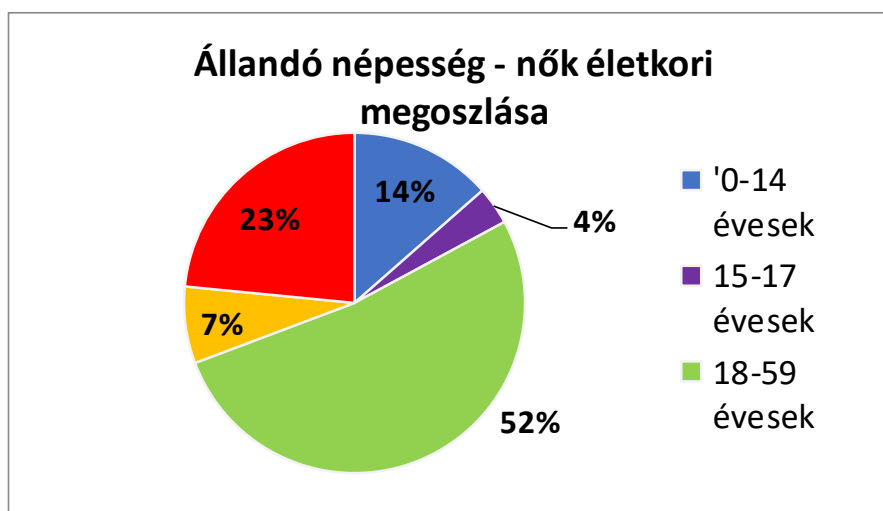
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adataiból kimutatható, hogy a 2015-2021 közötti időszakban **461 fővel csökkent** a város lakosságának száma, mely önmagában nem ad okot komoly aggodalomra, azonban a tendencia mindenképp figyelemfelhívó jellegű. Érdekesség, hogy a pandémia első évében a lakosságszám változása 100 % fölötti, a lakónépesség számának csökkenése megtorpant.

A lakónépesség nem szerinti összetételét elemezve látható, hogy Hajdúnánáson a **férfi- nő lakosság összetétel kiegyensúlyozott az össz. lakónépesség adatait tekintve, a 2021. évi népességi adatok szerint 50,80 % a nők aránya és 49,20 % a férfiaké. Az egyes korcsoportokban azonban már jelentkeznek eltolódások a nemek irányába.**

Az alábbi két diagram a 2021. évi népességi adatokat mutatja be nemenként. Jól látható, hogy a 18-59. éves korosztályban a férfiak aránya 7 %-al magasabb, 65 éves kor felett azonban ez az arány jelentős eltolódást mutat a nők felé.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	8523	8167	16690	50,80%	49,20%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)	259	282	541	1,55%	1,69%
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 151	1 251	2 402	6,90%	7,50%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	307	278	585	1,84%	1,67%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	4 445	4 814	9 259	26,63%	28,84%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	621	562	1 183	3,72%	3,37%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	1 999	1 262	3 261	11,98%	7,56%

Szintén a lakónépességen belül az idősek arányát mutatja az öregedési index. Ez a mutató a gyermekek számához viszonyítja a 65 év feletti lakosságszámot. Hajdúnánás vonatkozásában az öregedési index folyamatosan nő. A 2015. évi 119, 41 %-os csúcsot követően ugyan megugrott az index mértéke, azonban az utóbbi 5 évben 130 és 135 % közötti értéken marad. A város lakossága folyamatosan öregszik, ennek mértéke jelenleg lelassult.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	2 922	2 447	119,41%
2016	2 964	2 427	122,13%
2017	3 070	2 375	129,26%
2018	3 077	2 360	130,38%
2019	3 150	2 344	134,39%
2020	3 109	2 344	132,64%
2021	3 261	2 353	135,40%

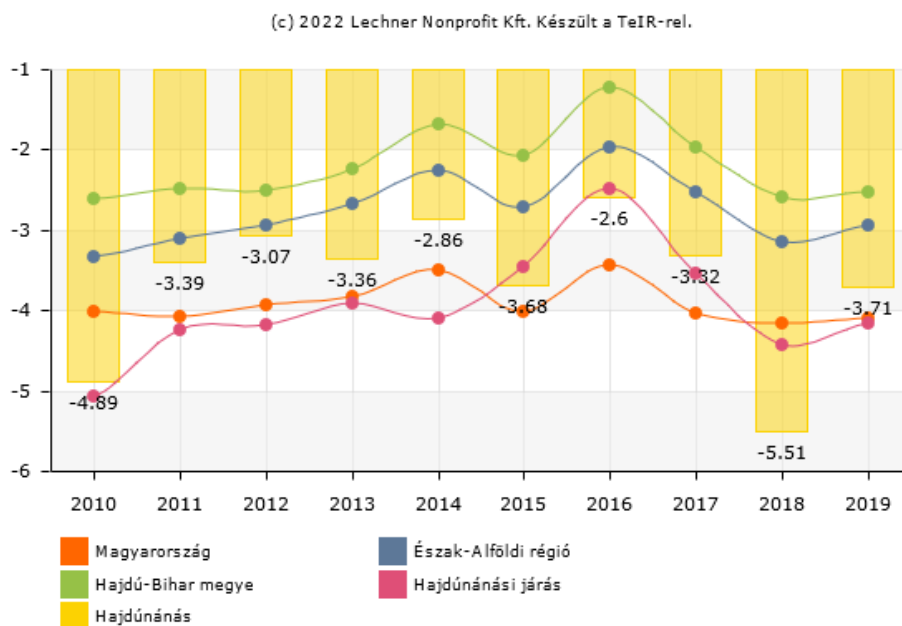
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség alakulását – a vándorlásoktól eltekintve – a születések és halálozások száma és ezek egyenlege szabja meg. Ez az ún. természetes szaporodás, amely az élveszületések és a halálozások különbözete. A természetes szaporodás demográfiai terminológiájába a természetes fogyás is beletartozik, ez is természetes szaporodás, csupán az előjele negatív.

Sajnos Hajdúnánás természetes szaporodási mutatója évek óta negatív előjelű. Erre a mutatóra 2019-ből lelhető fel az utolsó adat.

Természetes szaporodás/fogyás (ezrelék)

Az élveszületések és a halálozások különbözete ezer lakosra vetítve.

A lakónépesség számát a születések és elhalálozások mutatóin túl az oda- és elvándorlás számadatai is alakítják. Az alábbi adatsor a vándorlási különbözetet mutatja Hajdúnánás város tekintetében.

Vándorlási különbözet az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbözete ezer lakosra vetítve.

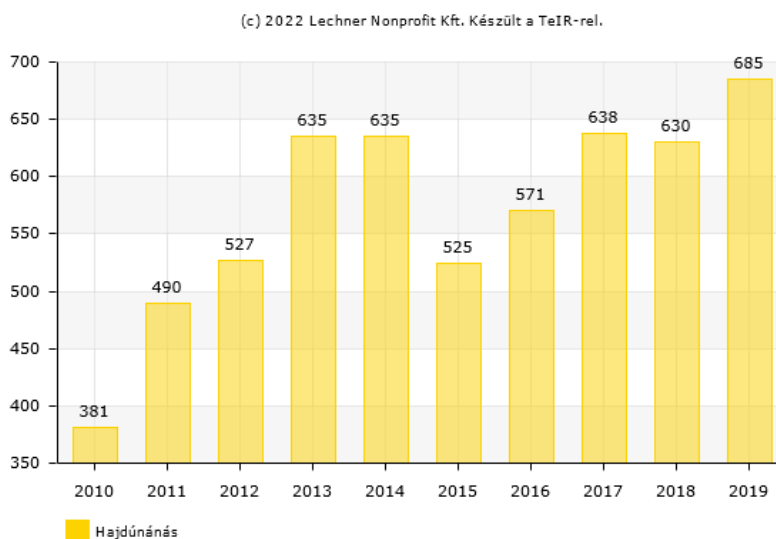
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	-4,74
2016	-4,54
2017	-4,27
2018	-8,01
2019	-1,33
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Bár Hajdúnánás esetében ez a mutató is negatív, vagyis többen költöznek el a városból, mint akik ide költöznek, összességében a beköltözők száma évről évre nő.

Odavándorlások száma (fő)

Állandó és ideiglenes belföldi odavándorlások összege.

Értékeink, küldetésünk

Hajdúnánás Városi Önkormányzat működése során fokozottan szem előtt tartja az esélyegyenlőség biztosítását, döntésein keresztül, szervei és intézményei felé elvárásként fogalmazza meg az elköteleződést az esélyegyenlőség területén.

Hajdúnánás büszke hajdú múltjára. A hajdúk a 1605. december 12-én kelt Korponai szabadságlevél nyújtotta lehetőséggel élve olyan várost teremtettek, amelyet a befogadó

szellemiség, egymás kölcsönös tisztelete, a kitartó munka, a színes kulturális élet, a vallási sokszínűség, az összetartás, tolerancia jellemez.

Hajdúnánás Város Önkormányzata minden intézkedésével azon dolgozik, hogy polgárai számára biztosítsa mindazokat a szolgáltatásokat, ellátásokat, amelyekkel segíteni tudja az egyes élethelyzetekben jelentkező hátránykompenzációt, olyan intézményrendszert működtet, amely egyenlő eséllyel nyújt lehetőséget a város lakói számára a szolgáltatások igénybevételére, fokozott figyelmet fordít arra, hogy döntéseivel tovább javítsa a városlakók életminőségét.

Önkormányzatunk értékékként tekint az eddigi eredményeire az esélyegyenlőség terén, fontosnak tartja, hogy az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben nevesített valamennyi hátrányos helyzetű társadalmi csoport számára képes a csoport életét pozitívan befolyásoló intézkedést tenni, értékékként tartja számon a civil szféra e téren végzett munkáját és az egyes egyének önzetlen, a nehéz helyzetbe jutott városlakók megsegítése érdekében nyújtott segítségét és összefogását.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Hajdúnánás Városi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az Helyi Esélyegyenlőségi Terv Intézkedési Terve (a továbbiakban: HEP IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi esélyegyenlőségi program kapcsolódik Hajdúnánás Város Településfejlesztési Koncepciójához és Hajdúnánás Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájához, Hajdúnánás Városi Önkormányzat lakáskonceptiójához, Hajdúnánás Egészségkonceptiójához, valamint a 48/2016. (III. 31.) számú Képviselő-testületi Határozattal elfogadott Hajdúnánás Város Ifjúsági Stratégiai Konceptiójához.

Hajdúnánás Város Településfejlesztési Konceptiója:

Hajdúnánáson minden, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény által előírt szociális ellátás biztosított, emellett a városban működnek egyházak és civil szervezetek, amelyek szolgáltatásait a segítségre szoruló, valamint a hátrányos helyzetű városlakók szintén igénybe vehetnek (Vöröskereszt, támogató szolgálatok, házi segítségnyújtó szolgálatok). Ezek az intézmények a település központi övezetében, jól megközelíthető helyen működnek, többségük legalább részben akadálymentesített, azonban a jogszabály által előírt, teljes körű akadálymentesítés megvalósulásához még több hiányosságot pótolni kell.

Ifjúsági Stratégia Konceptió 2016-2026.

A hosszú távú stratégiai alapvetések keretét a fiatalok által felvázolt és elfogadott jövőkép adja. A jövőképpalkotás során a munkában részt vevők olyan célállapotot vázoltak fel, mely összefoglalja a település jövőjének a fiatalok által kijelölt legfontosabb elemeit, kívánatos

jövőbeni állapotát. A 2016-ra kidolgozott Ifjúsági cselekvési terv szerinti feladatok között szerepel a fiatalok igényeinek, szándékainak felmérésére vonatkozó háttérkutatás elvégzése, országos szakmai konferencia és műhelysorozat szervezése ifjúságfejlesztés és ifjúsági részvétel témában, vezetőképzés az ifjúsági részvételre nyitott fiatalok, illetve csapatépítő tréning szervezése, valamint Ifjúsági Tanács, vagy más ifjúsági képviselőlet létrehozása.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat lakáskonceptiója

Hajdúnánás Városi Önkormányzat – a szociális segítségre szorulóknak védelmét érvényesítve, ugyanakkor a bérbeadói jogait erősítve – a lakásokkal való észszerűbb, a piaci viszonyokhoz is igazodó gazdálkodás megteremtése érdekében lakáskonceptiót alkotott 2017 januárjában.

Hajdúnánás Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája értelmében:

A 286/2015. (IX. 24.) számú Képviselő-testületi Határozattal elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégia már nem tartalmaz szegregátumokat a településen. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia csak veszélyeztetett területeket jelöl a város közigazgatási területén (pl. Tedej városrész, a város északi és észak-keleti peremterületei, belvárosi lakótelep).

Hajdúnánás Város Egészségkonceptiója „Szalay terv” 2019-2025

106/2019. (IV. 25.) számú Képviselő-testületi Határozattal fogadta el a képviselő-testület a „Szalay terv”-et. A koncepció nagy hangsúlyt fektet a prevencióra, a városunk lakosságának egészségi állapotát többnyire olyan krónikus betegségek jellemzik, amelyek prevenciószközök segítségével jelentősen befolyásolhatók.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Hajdúnánás város a Hajdúnánási járás székhelye. A járást 6 település alkotja, amelyeket azonban nem a zárt egymás mellett létezés jellemzi, hanem az együttműködésre való törekvés.

Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal

megfelelően,

2013. március 1-jével alakult meg a Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal Hajdúnánás, Folyás, Tiszagyulaháza és Újtikos községek részvételével. Az elmúlt 9 év együttműködése bebizonyította, hogy az alapításkori elképzelés időtálló, az alapító önkormányzatok megtartva önállóságukat, színvonalas ügyintézés tudnak biztosítani a települések lakossága részére.

Az együttműködés mértéke és formája folyamatosan változik a hatáskörök változása, az önkormányzati fejlesztések mértéke és a munkaerőpiac diktálta feltételeknek

Hajdúnánás – Folyás- Tiszagyulaháza - Újtikos Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás

2013 július 1-i hatállyal alapította 3 önkormányzat, Hajdúnánás, Tiszagyulaháza és Újtikos a Hajdúnánás Tiszagyulaháza - Újtikos Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulást, melyhez 2016-ben csatlakozott Folyás Község Önkormányzata. A Társulás fenntartásában működő Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde intézménye látja el a szociális, gyermekjóléti alapellátási feladatokat a társult települések vonatkozásában. Ugyanakkor az intézmény a gyermekvédelmi törvényből eredően a család- és gyermekjóléti központi feladatokat a társulást alkotó önkormányzatokon kívül ellátja Polgár és Görbeháza települések vonatkozásában is.

Észak-Hajdúsági Foglalkoztatási Paktum

2016 júniusában Hajdúnánás Városi Önkormányzat is csatlakozott az Észak-Hajdúsági Foglalkoztatási Paktumhoz, melyet három járást alkotó önkormányzatok, intézmények és szervezetek összesen 24-en alapítottak. Az alapító tagok azt vállalták, hogy feltárják az észak-hajdúsági terület foglalkoztatási nehézségeinek okait, foglalkoztatást elősegítő programokat valósítanak meg és segítik a munkáltatók és munkavállalók alkalmazkodását a foglalkoztatáspolitikai, gazdasági és munkaerő-piaci változásokhoz. A cél, hogy visszavezessék a jelenleg nem dolgozó réteget a munka világába és ezáltal növeljék a foglalkoztatást a járásokban.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatahiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapjául szolgált adatokat a TEIR adatbázisából, a KSH-tól, valamint a helyi szervezetek – Hajdúnánás Városi Önkormányzat és intézményei, szervei – nyilvántartásaiból, a városban működő szervezetek éves beszámolóit gyűjtöttük össze. A hiányzó adatok pótlása folyamatos, az adatok feldolgozottságától, rendelkezésre állásától függően.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Hajdúnánás abban a szerencsés helyzetben van, hogy településünkön – eltérően a környező településektől – klasszikus *szegregációs terület, telep nem található*. Ebből következően a szociális problémák ilyenfajta területi koncentrációja sem jelent speciális beavatkozási feladatokat a szakmabeliek számára.

A 2013-ban elfogadott HEP még azt rögzítette, hogy „Komoly problémát a *munkanélküliségi ráta folyamatos emelkedése* jelenti, mely nemcsak az álláskereső, hanem családja, mikrokörnyezete szociális helyzetét is erősen befolyásolja.”.Az alacsony iskolázottságú, vagy hosszú időn át munkanélküliként élő lakosság integrálása a munkaerő piacra kormányzati intézkedések segítségével indult el és a néhány éves folyamat eredményeként ezen a téren jelentős javulás következett be. Városunkban 2013. év végén a regisztrált munkanélküliek száma 1240 fő, 2019 év végén ugyanez a mutató 260 fő.

A munkanélküliek számának csökkenése egyértelműen jelzi, hogy a kormányzati és önkormányzati intézkedések, valamint a kedvező gazdasági folyamatok a foglalkoztatottság növekedését eredményezzi. A személyi jövedelemadót fizetők száma lényegesen nem változott városunkban, az állandó népességen belüli aránya 50 és 55 % körül mozog évek óta. Ugyanakkor eltolódás mutatkozik a jövedelmi viszonyokban, a bérek nőttek, a 0-1 M Ft közötti jövedelemmel rendelkezők aránya 5 év távlatában cca. 8 %-al csökkent az adófizetők körében.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	50,07	36,43
2016	54,03	38,73
2017	53,47	35,14
2018	53,59	31,78
2019	54,04	28,05
2020	n.a.	n.a.

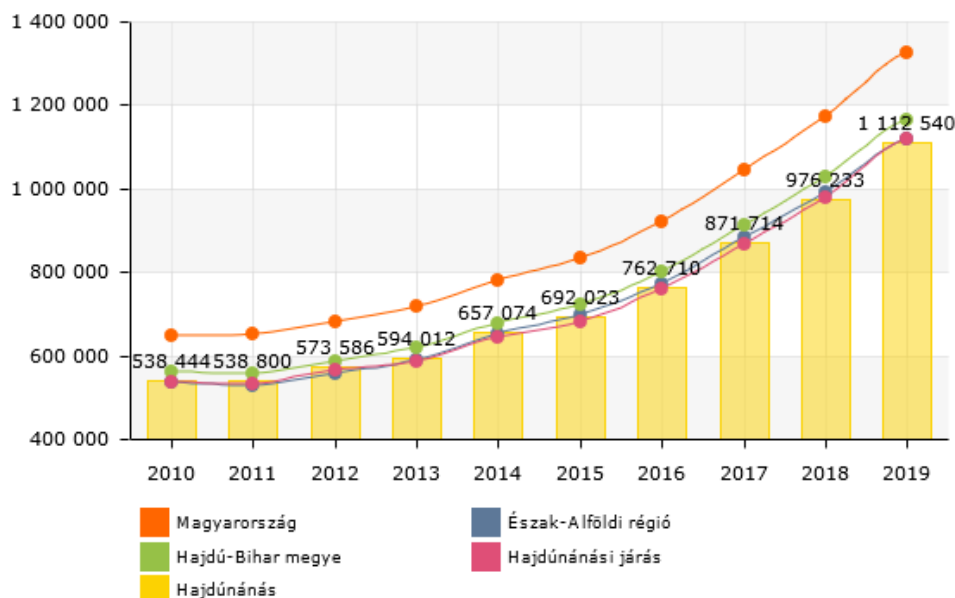
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Még szemléletesebben mutatja a jövedelmek növekedését városunkban az egy lakosra jutó összes nettó jövedelem alakulása. Bár a növekedés mértéke szembetűnő, a hajdúnánási jövedelmek több, mint 200.000 Ft-tal elmaradnak az országos átlagtól (országos átlag: 1.326.308 Ft), 50.000 Ft-tal a Hajdú-Bihar megyei átlagtól (megyei átlag: 1.164.320 Ft).

Egy lakosra jutó összes nettó jövedelem (Ft)

SZJA alapot képező nettó jövedelem egy állandó lakosra vetített összege.

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	5,98%	6,77%	6,38%
2016	5,54%	5,83%	5,69%
2017	4,35%	5,03%	4,69%
2018	2,81%	3,41%	3,11%
2019	2,05%	2,50%	2,28%
2020	n.a.	n.a.	0,00%
2021			

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Táblázatunk 2015-től kezdődően mutatja a nyilvántartott álláskeresők arányát az aktív korú lakosság körében. A jövedelmi és vagyoni helyzet elemzésénél leírt folyamatot, vagyis a munkanélküliek számának jelentős csökkenését látjuk. A bemutatott 5 évben a nő álláskeresők aránya minden évben magasabb a férfiakénál, a munkaerőpiacon elhelyezkedésük nehezebb.

A csökkenő tendencia mellett a nők esetében lassúbb folyamat tapasztalható, ők maradnak tovább a munkanélküli státuszban. A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresőkön belül a nők aránya folyamatosan 50 % fölötti.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	47,06%	59,17%
2016	47,04%	55,97%
2017	29,51%	55,56%
2018	30,75%	58,56%
2019	36,54%	57,89%
2020	n.a.	n.a.
2021	17,00%	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott munkanélküliek éves átlagát mutatja be a lenti táblázat korcsoportos bontásban. Legszembetűnőbb mértékben a 61 év felettek száma nőtt az álláskeresők között. A nyugdíj korhatár megemelkedésével, a korosztály munkaerő-piaci értékének csökkenésével közülük egyre többen maradnak állás nélkül. Egy éven belül is van változás az egyes korcsoportokban, a tanéveket követően az első három korcsoportnál tapasztalható emelkedés.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		Fő összesen	765	676	549	361	260
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	36,00	28,00	24,00	16,00	15,00	n.a.
	%	4,71%	4,14%	4,37%	4,43%	5,77%	-
21-25 év (TS 038)	Fő	109,00	97,00	62,00	50,00	21,00	n.a.

	%	14,25%	14,35%	11,29%	13,85%	8,08%	-
26-30 év (TS 039)	Fő	90,00	78,00	68,00	35,00	31,00	n.a.
	%	11,76%	11,54%	12,39%	9,70%	11,92%	-
31-35 év (TS 040)	Fő	73,00	70,00	52,00	34,00	15,00	n.a.
	%	9,54%	10,36%	9,47%	9,42%	5,77%	-
36-40 év (TS 041)	Fő	66,00	56,00	46,00	36,00	26,00	n.a.
	%	8,63%	8,28%	8,38%	9,97%	10,00%	-
41-45 év (TS 042)	Fő	70,00	59,00	44,00	36,00	23,00	n.a.
	%	9,15%	8,73%	8,01%	9,97%	8,85%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	78,00	79,00	50,00	26,00	26,00	n.a.
	%	10,20%	11,69%	9,11%	7,20%	10,00%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	89,00	71,00	53,00	36,00	22,00	n.a.
	%	11,63%	10,50%	9,65%	9,97%	8,46%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	99,00	74,00	70,00	33,00	23,00	n.a.
	%	12,94%	10,95%	12,75%	9,14%	8,85%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	55,00	64,00	80,00	59,00	58,00	n.a.
	%	7,19%	9,47%	14,57%	16,34%	22,31%	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatok ismét jól mutatják a nyilvántartott álláskeresők számának csökkenését. A városban a 35-39 év közötti lakosság tud a legkönnyebben elhelyezkedni, míg a náluknál fiatalabban és idősebbek mutatója folyamatosan magasabb. Jelentősen javult az elmúlt 5 évben a 51-60 év közöttiek elhelyezkedési lehetősége, a számadatok azt mutatják, hogy a nyilvántartott álláskeresőknél belüli számuk arányait tekintve lényegesen csökkent.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	765	15	1,96%	201	26,27%	549	71,76%
2016	676	10	1,48%	189	27,96%	477	70,56%
2017	549	10	1,82%	146	26,59%	393	71,58%
2018	361	8	2,22%	88	24,38%	265	73,41%
2019	260	6	2,31%	62	23,85%	192	73,85%
2020	n.a.	n.a.	-	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkaerő piacon nagyobb eséllyel érnek célt, helyezkednek el azok a személyek, akik szakképesítéssel rendelkeznek. Az álláskeresők számának csökkenésével átstrukturálódott a nyilvántartott álláskeresők képzettségi megoszlása. Az sajnálatos, hogy arányait tekintve nőtt a 8 általánosanál alacsonyabb végzettségűek aránya, még akkor is, ha nominálisan itt is csökkent az érték és számuk nagyon alacsony a nyilvántartási adatok szerint. Eltolódás van viszont a 8 általánosanál magasabb végzettségűek arányába.

Ezek az adatok alátámasztják, hogy városunkban az alacsonyabb végzettségű, vagy végzettséggel nem rendelkező munkaerő is találhat munkát, a mezőgazdaság egyes ágazataiban, az

önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatás lehetőséget nyújt a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű személyek foglalkoztatására.

c) *közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;*

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	919	804
2016	983	884
2017	771	737
2018	709	558
2019	624	411
2020	n.a.	356
2021	n.a.	385

Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök mindazon intézkedések, amelyek az aktív foglalkoztatást segítik, szolgálják. Ilyenek lehetnek pl.: munkaerő – piaci képzés/átképzés, munkanélküliek vállalkozóvá válásának támogatása, foglalkoztatást bővítő bértámogatás, önfoglalkoztatók munkahely-teremtésének, támogatása, járulékok átvállalása, pályakezdekők támogatási formái (munkatapasztalat-szerzés támogatása, foglalkoztatási támogatás).

Aktív foglalkoztatáspolitikai eszköz a közfoglalkoztatás támogatása is, mely lehetőséggel önkormányzatunk a kezdetektől él. A munkaerőpiacon 2017-től elkezdődött változások a közfoglalkoztatási programjaink átgondolására kényszerítették az önkormányzatot. A szakmával rendelkező és az elsődleges munkaerő piacon munkát vállalni képes és hajlandó közfoglalkoztatottak elhagyták a közfoglalkoztatást, pótlásuk sokszor nehézségekbe ütközött az alacsony számú, megfelelő képességekkel rendelkező nyilvántartott munkanélküli miatt. 2018-ban már az alacsony iskolai végzettségű munkaerő is munkalehetőséghez jutott a munkaerőpiacon, így a közfoglalkoztatás tervezése és szervezése még alaposabb előkészítést igényelt.

Forrás Teir, Önkormányzati adatgyűjtés

2021-re a közfoglalkoztatás személyi állománya a 2012-es év szintje alá esett. A 2017-től megindult csökkenési folyamatot erősítette, hogy jelentősen nőtt az elsődleges munkaerőpiacon elérhető minimálbér és a közfoglalkoztatási bér közötti különbség.

A közfoglalkoztatás helye és szerepe folyamatosan változik. Az egyes célprogramok segítségével az abban résztvevők munkavégző képessége szinten tudott maradni, illetve az átképzési lehetőségek használható tudáshoz juttatták a közmunkában résztvevőket. A szakképzett munkavállalók kilépésével a programok újra gondolása, a közfoglalkoztatás helyi rendszerének újra szervezése szükséges. A hangsúlyok mindinkább a szociális foglalkoztatás irányában tevődnek át, mivel a közmunka az alacsony iskolai végzettséggel, egészségügyi és mentális problémával küzdő tartósan álláskereső számára nyújthat a későbbiekben lehetőséget. Ebben a rendszerben a mennyiségi és teljesítmény mutatók helyett a szociális segítői és mentorálási feladatok erősítése szükséges. Fontos, hogy a közfoglalkoztatás lehetősége továbbra is elérhető legyen azok részére, akiknek továbbra sincs esélye az elsődleges munkaerőpiacon munkavállalóként megjelenni.

- d) ***a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;***

Hajdúnánás város Debrecentől északnyugatra 40 km-re, Nyíregyházától délnyugatra 25 km-re fekszik. Közlekedési-földrajzi elhelyezkedése megfelelő, a 35. számú főúttól 15, a 4. számú főúttól 20 km-re fekszik. Az M35-ös autópálya Debrecen és a keleti határ felé biztosítja a közlekedést, az M3-as autópálya közelsége pedig Budapest és az országnyugati felének elérhetőségét biztosítja. Vonattal történő megközelítése szintén biztosított, a város elérhető a Debrecen–Tiszaölk-vasútvonalon.

A város nem képes felszívni az aktív korosztály munkaerő létszámát, sokan tartoznak a napi és heti ingázók közé. Napi ingázással legtöbbször Debrecenben találtak munkát, azonban a tiszaujvárosi JABIL Circuit Magyarország Kft. és a nyíregyházi LEGO Manufacturing Kft. saját szerződésű buszokkal szállítja munkájára a dolgozóit.

A város versenyképességének fokozása, a munkaerőmegtartó képessége, a fiatalok elvándorlásának megelőzése érdekében a gazdaságfejlesztés továbbra is prioritás, így a városban kialakított ipari park benépesítése, újabb ipari területek infrastrukturális kialakítása szükséges. Új kezdeményezés indult a 119/2022. (IV. 06.) számú Képviselő-testületi Határozattal, amelyben a Képviselő-testület a Tungstram Zrt. hajdúnánási telephelye (a

Hajdúnánás belterületi 763/3, 763/4 és 774 hrsz-ú, valamint a Hajdúnánás külterületi 0855/9 hrsz-ú ingatlanok) hasznosítását tűzte ki célul a tulajdonos Tungsram Zrt- vel karöltve, amely terület újabb munkahelyek létesítését vonhatja maga után.

Állami kiemelt beruhásként épül a város közigazgatási határában a MotoGP pálya, amelynek jelenleg az előkészítő munkálatai folynak. A kivitelezés során lehetőséget kaphatnak helyi vállalkozók és a helyi munkaerő is. A működés munkaerőigényét még nem látjuk, azonban azt prognosztizálni lehet, hogy a futamok idején a megélénkülő turistaforgalom a város e területen érintett vállalkozásai számára többletmunkát, ebből eredően munkaerőigényt fognak generálni (szálláshelyek, vendéglátóhelyek, kereskedelem, gyógyfürdő). Mindezek mellett a továbbiakban is fontos a helyi termelők támogatása, a helyi termékek előállításának feltételeit javító fejlesztések továbbra is kiemelt jelentőségűek.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Hajdúnánás abban a szerencsés helyzetben van, hogy gyermekeink 18 éves korukig a városban maradhatnak, amennyiben a két középiskola által kínált lehetőségek közül választanak.

A Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium (4080 Hajdúnánás, Bocskai utca 29.) a 6. és 4. osztályos rendszerben készíti fel a diákokat a felsőoktatási felvételre. Az intézmény a Debreceni Egyetem DExam nyelvvizsgaközpontja.

A Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Csiha Győző Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájának (4080 Hajdúnánás, Baross utca 11.) informatika, gépészet, szociális turisztika és közgazdaság, kereskedelem-marketing, építőipar ágazatokban indít képzést.

A szakképzést és a technikumi képzést befejezők közvetlenül a munkaerőpiacra kerülnek azok kivételével, aki a felsőoktatást választják.

Ugyanitt felnőttképzés is indul a jelentkezők számától függően. 2022/23-as tanévre gépésztechnikus, hegesztő, CNC programozó, kereskedelmi értékesítő, szociális ápoló és gondozó, szárazépítő, villanszerelő és turisztikai technikus szakmákban hirdettek képzést.

Hiányterület a városban a mezőgazdasági képzés annak ellenére, hogy a város a megkezdődött iparosítás mellett továbbra is megtartotta mezőgazdasági jellegét, ezért az önkormányzat a 143/2020. (XI. 05.) számú Polgármesteri Határozattal együttműködési megállapodást kötött a Debreceni Egyetem Balásházy János Gyakorló Technikuma, Gimnáziuma és Kollégiuma (4002 Debrecen, Mezőgazdász utca 1) intézménnyel. A megállapodás szerint a felvételnél előnyt élveznek a hajdúnánási diákok, az intézmény kiváló lehetőséget látott az önkormányzati ökológiai gazdálkodás bemutatására a tananyag részeként, a Kendereskert terepgyakorlatok céljára történő felhasználásra, nyári táborok szervezésére a hajdúnánási jó gyakorlatok bemutatására.

A felsőoktatásban részt vevők számára az önkormányzati intézmények és a helyi vállalkozások gyakorlati helyszíneként segítik a munka világába történő áttérést. A helyi köznevelési intézmények számára a gyakorlati helyszín biztosítása nem kizárólag a hallgató számára nyújt segítséget és információt a diplomát követő munkahelyi elvárásokat illetően, hanem a gyakorlati helyszínek számára is lehetőséget nyújt arra, hogy a városba vonzza a fiatal munkaerőt. E folyamatnak a segítésére kötött megállapodást önkormányzatunk a Debreceni Egyetemmél 2020. szeptember 18-án, amelyben az aláíró felek az együttműködés több területét is érintve többek között arra kötelezik el magukat, hogy kölcsönösen együttműködve segítik a képzések, gyakorlati helyek feltárását, vizsgálják kihelyezett képzések lehetőségét Hajdúnánáson.

Önkormányzatunk a fiatal szakképzett munkaerő városba vonzása és megtartása céljából a már működő bérlakás-program további bővítése révén 2018-tól az ún. Fecskelakásokkal segíti a fiatalokat.

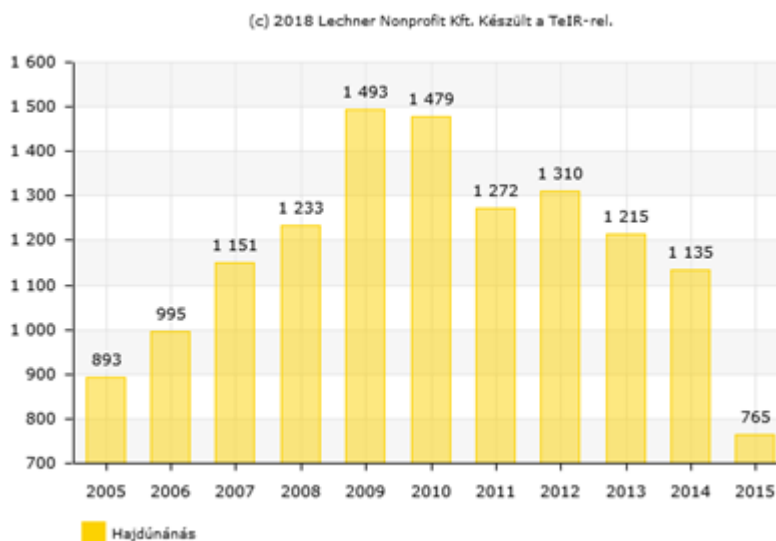
A városunkban a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma nominálisan nem magas (2019-ben 23 fő), az összes nyilvántartott álláskeresők 8,8-10 %-a között mozog évente.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	765	85
2016	676	61
2017	549	49
2018	361	36
2019	260	23
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Városunkban 2009 és 2010-es években csúcsosodott ki a munkanélküliek száma, a város akkor komoly erőfeszítéseket tett a foglalkoztatási adatok növelésére.

A 2010-es évektől bevezetett, kidolgozott és működő programok a későbbi években sem maradtak el, azok számára, akinek ez segítséget nyújt, rendelkezésre áll.

Az önkormányzat legfontosabb partnere e téren a Hajdúnánási Járási Hivatal, annak is a Foglalkoztatási Osztálya, aki a pontos munkaerőpiaci adatokkal rendelkezve tud hatékony beavatkozási lehetőségeket kínálni a helyi munkáltatóknak, munkaerőpiaci szereplőknek (közfoglalkoztatás, aktív és passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök).

A Stratégiai környezet bemutatásánál említett Észak-Hajdúsági Foglalkoztatási Paktum ma is működik az eredeti célok meghatározása szerint.

A Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft. az EFOP-3.7.3-16 program keretében az egész életen át tartó tanuláshoz hozzáférés biztosítása címmel nyert pályázatot, melynek célja a hétköznapiakban is azonnal használható, praktikus ismeretek átadása a célcsoport részére, nonformális, informális tanulási formák (szakkör, műhely, előadássorozat) keretében. Az önkormányzat HEP-jében intézkedésként foglalkoztattuk meg a program szükségességét.

Városunkban rendszeresen elérhetőek a különböző szervek és szervezetek (pl. ABC Oktatási Stúdió 4080 Hajdúnánás, Bajcsy-Zsilinszky utca 2/1, Agrárkamara). által meghirdetett OKJ-s tanfolyamok, továbbképzések (aranykalászos gazda, gépkezelői képzések, mezőgazdasági képzések, munkavédelmi technikus, személy- és vagyonőr.....stb)

A közfoglalkoztatási programokról részletesen ejtettünk szót a c.) pontban.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzati intézményekben a munkaerőgazdálkodás terén nem teszünk különbséget a munkavállalók között tekintetben, hogy a társadalom mely rétegéből érkeznek. A kiválasztásnál azok a kompetenciák kerülhetnek előtérbe, amelyek az adott munkakör betöltéséhez szükségesek.

A roma lakosság nem képez a városban széles réteget, a kisebbséghez tartozás olyan adat, melyet nem tartunk és nem tarthatunk nyilván a foglalkoztatás alkalmával. A városban a legutóbbi népszámláláskor 0,7 % vallotta magát cigánynak.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal arra vonatkozóan, hogy ért-e valakit hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén. Egyenlő Bánásmód Hatóságnál folyamatban lévő eljárásról nincs tudomásunk.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A középiskolai diákok a tanterv keretein belül sajátítják el azokat az informatikai ismereteket, amelyek a mindennapi életükben a programok alkalmazásához, a tananyagok elsajátításához szükségesek.

A Berettyóújfalvai Szakképzési Centrum Csiha Győző Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájának (4080 Hajdúnánás, Baross utca 11.) ECDL vizsgaközpontként is működik, akik ezt az informatikai szintet szeretnék elsajátítani, azok számára a tanfolyamok rendelkezésre állnak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

2015. március 1-től működő szociális támogatási rendszer szerint a szociális támogatások egy részét a **járási hivatalok**, egy részét pedig az **önkormányzatok** biztosítják. Az

önkormányzatok rendeleteikben határozhatják meg, hogy a települési támogatás keretében milyen célra, mekkora összegű támogatást nyújtanak.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény által a járási hivatal feladat- és hatáskörébe tartozó szociális ellátások, valamint az önkormányzat által saját hatáskörben biztosított és finanszírozott pénzbeli és természetbeni ellátások:

Járási hivatal	Önkormányzat
időskorúak járadéka	lakhatási támogatás
foglalkoztatást helyettesítő támogatás	gyógyszertámogatás
egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	krízis segély
ápolási díj	tűzifa támogatás
közgyógyellátás	rendkívüli élethelyzetben nyújtott települési támogatás
egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapításra	temetési támogatás
	köztemetés
	„... év első újszülött gyermeke Hajdúnánáson támogatás”
	gyermekszületési támogatás
	szociális földprogram

Forrás: helyi adatgyűjtés

Önkormányzati támogatások:

Rendkívüli települési támogatás a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a gyógyszerkiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás.

Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások - így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

1. Lakhatási támogatás

Lakhatási támogatás villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztőrészletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez nyújtható. Lakhatási támogatásra jogosult az a személy,

- aki a kérelemben megjelölt lakásban bejelentett lakcímmel, vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, abban **életvitelszerűen lakik**, és annak tulajdonosa, hasznélvezője, bérlője vagy az önkormányzat tulajdonában álló lakás bérlője,
- akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó **havi jövedelem nem haladja meg** az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át (71.250,-Ft), és
- akinek háztartása egyik tagjának **sincs vagyona**.

Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Megállapított támogatás száma	1116	1016	819	651	290	333	420

Forrás: helyi adatgyűjtés

2. Gyógyszertámogatás

A jegyző rászorultsági alapon gyógyszertámogatást biztosít annak a személynek, aki a gyógyító ellátásának költségeit létfenntartása veszélyeztetése nélkül nem képes viselni. A gyógyszertámogatást egy évre kell megállapítani, havi 5.000.- Ft összegben.

Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Megállapított támogatás száma	75	81	62	44	31	39	35

Forrás: helyi adatgyűjtés

3. Krízis segély

Krízis segély annak a személynek nyújtható, akinek esetében a rendeletben foglalt feltételek fennállnak, s akinek ezáltal a létfenntartása átmenetileg lehetetlenné, vagy nagy fokban veszélyeztetetté válna. A támogatás összegének felhasználásáról a támogatott a felhasználást igazoló okiratokkal, bizonylatokkal, számlákkal köteles elszámolni.

Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Megállapított támogatás száma	37	37	12	11	11	5	5

Forrás: helyi adatgyűjtés

4. Tűzifa támogatás

Az önkormányzat térítésmentesen tűzifát biztosít azon szociálisan rászoruló személynek, aki a kérelmet október 15. és február 28. között időszakban benyújtja. A támogatás mennyisége háztartásonként és alkalmanként 3 mázsa lehet.

Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Megállapított támogatás száma	81	79	85	95	74	147	228

Forrás: helyi adatgyűjtés

5. Rendkívüli élethelyzetben nyújtott települési támogatás

Az Egészségügyi és Szociális Bizottság rendkívüli élethelyzetben nyújtott települési támogatásban részesítheti azt a személyt, aki létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzd

Az éves keret terhére minden decemberben adományosztás kerül megszervezésre, melynek során tartós élelmiszer csomag kerülnek kiosztásra a rászoruló háztartások között.

Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Megállapított támogatás száma	693	1017	819	792	741	475	404

Forrás: helyi adatgyűjtés

6. Temetési támogatás

Az Egészségügyi és Szociális Bizottság temetési támogatást annak az elhalt temetéséről gondoskodó személynek állapíthat meg, akinek

- a) az egy főre számított havi családi jövedelme az öny. 150 %-át (42.750,- Ft),
- b) egyedül élő esetén az öny. 250 %-át nem haladja meg (71.250,- Ft).

Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Megállapított támogatás száma	62	72	46	32	31	34	33

Forrás: helyi adatgyűjtés

7. Köztemetés

A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat képviselő-testülete - a halálesetről való tudomásszerzést követő huszonegy napon belül - gondoskodik az elhunyt személy közkieltségen történő eltemettetéséről, ha

- a) nincs vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy
- b) az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.

Az elhunyt személy utolsó lakóhelye szerinti települési önkormányzat

- a) a költségeket hagyatéki teherként a területileg illetékes közjegyzőnél bejelenti, vagy
- b) az eltemettetésre köteles személyt a köztemetés költségeinek megtérítésére kötelezi.

Köztemetés elrendelésére 6 esetben került sort, melynek hagyatéki teherként történő megtérítéséről – mint, az elhunyt személy utolsó lakóhelye szerinti települési önkormányzat –gondoskodtunk.

Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Megállapított támogatás száma	7	4	6	8	7	9	4

Forrás: helyi adatgyűjtés

8. „.... év első újszülött gyermeke Hajdúnánáson támogatás”

A polgármester egyszeri 50.000 Bocsikai Korona támogatást állapít meg a naptári év első szülött, Hajdúnánási állandó lakóhellyel rendelkező gyermek törvényes képviselője számára, ha a gyermek legalább egyik törvényes képviselője a gyermek születését megelőzően egy éve folyamatosan bejelentett Hajdúnánási állandó lakóhellyel rendelkezik, és életvitelszerűen is Hajdúnánáson él.

9. Gyermekszületési támogatás

Egyszeri 30.000 Forint értékű Bocsikai Korona értékű gyermekszületési támogatásra jogosult minden 2015. január 1-je után született gyermek, szülőjének kérelmére, akinek legalább egyik szülője legalább a gyermek születését megelőző 1 éve hajdúnánási állandó lakos, vagy hajdúnánási tartózkodási hellyel rendelkezik.

Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Megállapított támogatás száma	137	145	137	138	158	153	127

Forrás: helyi adatgyűjtés

Járási Hivatal által megállapítható támogatások:
Álláskeresői támogatásra jogosult, aki:

- álláskereső,
- amennyiben a kérelmét megelőző 3 évben legalább 360 nap jogszerző idővel rendelkezik, azaz munkaviszonyban állt
- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	765	6,56%	164	21,44%
2016	676	5,87%	151	22,34%
2017	549	4,82%	181	32,97%
2018	361	3,22%	127	35,18%
2019	260	2,36%	130	50,00%
2020	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat 2015-től mutatja be a nyilvántartott álláskeresők százalékában az álláskeresői támogatásban részesültek számát. A tendencia egyértelműen mutatja, hogy az arány folyamatos növekedést mutat. Ennek egyik fő oka, hogy olyan személyek kerülnek átmenetileg az álláskereső nyilvántartásába, akik a jogosultsági feltelkekkel rendelkeznek. Hosszú ideig a 360 nap jogszerző idő hiánya miatt estek el az álláskeresők ettől a támogatástól.

A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

c) aki fogyatékosági támogatásban részesül, vagy

d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresői támogatás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

e) akinek esetében az álláskeresési támogatás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresési támogatásra nem szerez jogosultságot, vagy

f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

g) akinek esetében az ápolási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás, a gyermeknevelési támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött,

feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Az aktív korúak ellátása tekintetében nem minősül keresőtevékenységnek a közfoglalkoztatás, az egyszerűsített foglalkoztatás, valamint a háztartási munka.

Az aktív korúak ellátására való jogosultság tekintetében akkor nem biztosított a megélhetés, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90%-át és vagyona nincs.

Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították **foglalkoztatást helyettesítő támogatásra** jogosult, kivéve azokat a speciális eseteket, amikor az ellátás formája **egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás**.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki

a) egészségkárosodottnak minősül,

b) 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szerinti gyermekgondozási támogatásban vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege 22 800 Ft/hó. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás havi összege a család jövedelmétől függően változó, de nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-át (48 795,- Ft).

Az alábbi két táblázat ezeknek az ellátásoknak a számát mutatja be városunkban.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	215	28,10%	n.a.	-	379	49,54%
2016	134	19,82%	n.a.	-	285	42,16%
2017	125	22,77%	155	28,32%	306	55,74%
2018	62	17,17%	107	29,53%	189	52,35%
2019	37	14,23%	81	31,05%	167	64,23%
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	34
2018	32
2019	28
2020	n.a.

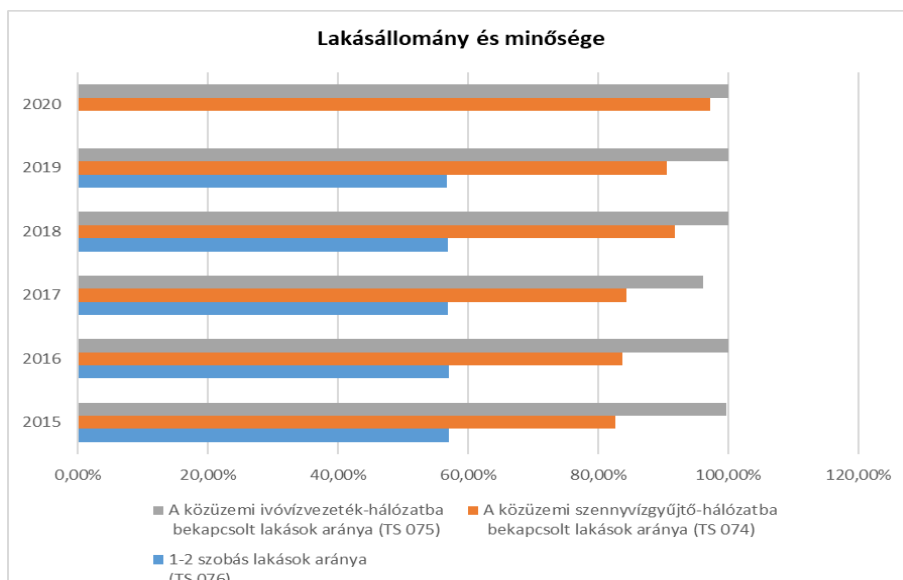
Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A lakásállomány folyamatosan nő. Sajnos 2020-ban épített lakásokról nincs adatunk, így a 2021. évi nyitó lakásállomány sem ismert, de a várost járva látjuk: régi lakások újuknak meg, új

lakások épülnek, társasházakkal (pl. Csokonai lakópark) bővül a lakásállomány. Nincsenek adataink az elégtelen lakhatást biztosító lakások számáról. Városunkra nem jellemző a szegregátum jelenléte, bár a lakóházak műszaki állapota eltérő. Fellelhetők a városon belül rossz műszaki állapotú, elhagyott lakóépületek, melyek emberi tartózkodásra már nem alkalmasak, azonban ilyen nyilvántartásunk nincs. Ugyanígy nem rendelkezünk adatokkal azokról az épületekről, amelyek nem lakás céljára épültek, most mégis családok laknak benne. Ilyen épületek a Csepüsszőlőben lévő épületek, de a városon belül is találunk erre példát.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A városban 6994 db lakást tartunk nyilván. Ahogy a grafikon mutatja, 100 %-ban csatlakoztak a lakások a közüzemi ivóvízhálózatra, és 98,47%-ba az ingatlanok a közműves szennyvíz hálózatra is rákötöttek. Villamos közművel valamennyi ellátott.

Az új építéseknek és a Kormányzati támogatással felújított lakásoknak köszönhetően csökken az 1-2 szobás lakások aránya a teljes lakásállományon belül, azonban a az ún. kádár kocka lakások megmaradnak, ahogy a lakótelei panelek is.

a) bérlakás-állomány

Önkormányzatunk a hasonló nagyságú településekhez képest nagy számú önkormányzati bérlakással rendelkezik. Az alábbi adatok kizárólag az önkormányzati bérlakásokat mutatja be, más szervezet, cég tulajdonában álló lakásról nincs információnk.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2015	6 940	0	274	0	142	0	0
2016	6 939	0	270	0	133	0	0
2017	6 946	0	262	0	125	0	0
2018	6 953	0	264	0	104	0	0
2019	6 973	0	250	0	76	0	0
2020	6 994	0	237	0	108	0	0
2021		0	230	0	100	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

Az önkormányzati lakások bérbeadására és kezelésére a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. lakás törvény, illetve a Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzati tulajdonú lakások és helyiségek bérbeadásának szabályairól szóló 14/2015. (IV. 24.) Önkormányzati Rendelet (továbbiakban: Ör.) az irányadó.

b) szociális lakhatás

A lakásrendelet alapján az évente bérbé adott lakások közül legalább 60%-ot szociális jelleggel kell bérbé adni. Ez az arány csak akkor csökkenthető, ha a meghirdetett pályázatra szociálisan rászoruló személy nem jelentkezik. Amennyiben egy pályázó az azonos időpontban meghirdetett lakások közül több lakás bérletére nyújt be pályázatot, a sorrendiséget jelölnie kell. A pályázati ajánlatokat a meghirdetett lakásokra a Hivatal által rendszeresített formanyomtatványon kell benyújtani két tanú aláírásával, a szükséges mellékletek csatolásával. A pályázati feltételeknek megfelelő pályázatokat az Egészségügyi és Szociális Bizottság véleményezi és tesz javaslatot a bérlő személyére a képviselő-testületnek.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A bevezetőben említettük a Csepűsszőlő zártkertben lakás céljára használt, de eredetileg nem lakásnak épült épületeket, amelyeket a lakhatás vizsgálatánál meg kell említenünk. Ezek az épületek kis alapterülettel bírnak, rendszerint villamos árammal ellátottak, de más közmű az ingatlanokon nincs.

e) lakhatást segítő támogatások

A települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 8/2015. (II. 25.) önkormányzati rendelet a szociális támogatások különböző formáinak feltételit részletesen tartalmazza. Közülük kifejezetten lakhatást célzó támogatási forma a lakhatási támogatás és a tűzifa támogatás. Az alábbi adatsorból láthatjuk, hogy évről évre nő a települési támogatásban részesítettek aránya, közöttük is van, aki a mindennapi megélhetésére kéri a támogatást, de nem részletezi, hogy ebből közüzemi számlát, vagy más létfenntartást biztosító ellátást kíván-e fedezni.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	1572	143
2018	1291	81
2019	1148	86
2020	1276	105
2021	1341	93

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 8/2015. (II. 25.) önkormányzati rendelet szerinti két támogatási forma 2019-2021-es adatait részletesen bemutatja az alábbi két táblázat.

LAKHATÁSI TÁMOGATÁSOK

Formája	2019.01.01. – 2019.12.31.	2020.01.01. – 2020.12.31.	2021.01.01.-2021.12.31.
tüzelő	171	206	281
gáz	62	69	67
távhő	15	14	12
E-ON	30	36	47
lakbér	11	7	12
víz	1	1	1
lakástörlesztés	-	-	-
összesen	290	333	420
összeg	9.487.000, -Ft	6.845.000, -Ft	6.067.779, -Ft

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A támogatás éves összege több, mint 30 %-al csökkent 3 év alatt, miközben a támogatottak száma folyamatosan nő. Ennek oka a támogatási forma szabályozásának megváltozása, ugyanis 2020-ban megszűnt a korábbi törvényi szabályozás, helyette az önkormányzat maga állapítja meg a jogosultsági feltételeket és a támogatás fedezetét is maga biztosítja. Hajdúnánáson az egy kérelmezőre jutó támogatási mérték csökkent le, mely az éves felhasznált összeget csökkenti.

TÚZIFA TÁMOGATÁS

Időszak	Támogatások száma
2021.01.01. – 2021.02.28.	142
2021.10.15. – 2021.12.31.	86

Forrás: Helyi adatgyűjtés

2017. november 1-jével került bevezetésre a tűzifa támogatás, mellyel az önkormányzat térítésmentesen tűzifát biztosít azon szociálisan rászoruló személynek, aki a kérelmet október 15. és február 28. között időszakban benyújtja és a rendeletben meghatározott egyéb feltételeknek megfelel. A természetben ellátásként nyújtott tűzifa támogatás mennyisége háztartásonként és alkalmanként 3 mázsa lehet.

f) eladósodottság

Nincsenek adataink az eladósodottságra vonatkozóan.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A fenti c) pontnál a Csepűszőlőben lakásként használt épületekről már ejtettünk szót. Városunkra jellemzőnek mondható, hogy a várost a tanyák övezik, bármelyik kivezető úton hagyjuk el a települést.

A város körüli tanyavilágban élni ma már nem feltétlenül jelent hátrányt, a várost övező területeken számos teljes közművel ellátott modern gazdaság épült ki. A városban a fiatalok számára is vonzó a külterületen való letelepedés, több tanyán gyermekes családok élnek.

A külterületen élők számára az ellátásokhoz való hozzáférés biztosított, a tanyán élők jelentős része saját gépjárművel rendelkezik, a tanyák többsége teljes közművel ellátott.

A tanyán élő rászorulóknak számára nagy segítséget jelent a tanyagondnoki szolgálat, melyet az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a települési hátrányok csökkentésére hozott létre a Hajdúnánás-Folyás-Tiszagyulaháza-Újtikos Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes, jelzés esetén a szolgálat a felmerülő igényeknek megfelelően végez szolgáltatást.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep,/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtség, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői)

A 286/2015. (IX. 24.) számú Képviselő-testületi Határozattal elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégia már nem tartalmaz szegregátumokat a településen, ezért antiszegregációs terv elkészítése, nyomon követése sem volt szükséges. Emiatt ennek a pontnak a részletes kifejtésére nem kerül sor.

b) a telep/szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya:

A helyzetelemzés során többször kifejtettük, hogy városunkra nem jellemző a telepek, szegregátumok léte, az önkormányzat dokumentumai, stratégiái nem nevesítenek ilyen területet, sőt kifejezetten rögzítik, hogy nincs ilyen terület a városban.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai:

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia két szegregációval veszélyeztetett területet nevesít: Hajdúnánás-Tedej városrésze és a belváros-lakótelep akcióterületet. A stratégia elfogadása óta mindkét területen történtek változások, melyek a veszélyeztetettség mértékét enyhítették. Tedej városrészt bevontuk a derogációs fejlesztésbe, melynek során a településrész szennyvízelvezetést kapott. A belvárosban számos lakóközösség döntött a panelek külső megújítása mellett energia racionalizálási program keretében. Elkészült a TOP-2.1.2-15-HB1-2016-00002., „Zöld város kialakítása: Aktív közösségi zöldterület kialakítása és a helyi termelői piac infrastrukturális fejlesztése Hajdúnánáson” pályázat, melynek kivitelezési munkálatai befejeződtek, és amelynek eredményeként a belváros-lakótelep akcióterület is kikerült a veszélyeztetett területek közül.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A Möt. 13. § (1) bekezdésének 4. pontja szerint helyben biztosítandó önkormányzati feladat az egészségügyi alapellátás, valamint az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások.

Az egészségügyi alap- és szakellátások biztosítása a város központjában, a Szalay János Rendelőintézet Kossuth u. 10. szám alatti, jelenleg kétszintes épületében folyik összesen több mint 1.600 m² alapterületen. Az intézet az évek során átalakításokkal igyekezett a növekvő számú szakrendeléseknek is helyet biztosítani. A helyigényben jelentős javulást hozott a Tulipán utca 35. szám alatt kialakított Csohány Jenő Gyermekegészségügyi Központ.

Az egészségügyi intézmény épületei mindegyike akadálymentesített.

A településen 8 felnőtt háziorvos, 3 gyermekorvos, 4 fogorvosi praxis, iskola-egészségügyi, védőnői és foglalkozás-egészségügyi szolgálat, valamint központi ügyelet biztosítja az alapellátást, amely a székhelytelepülés Hajdúnánás lakosait köteles ellátni.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	8	3	4	795	n.a.
2016	0	9	3	4	817	n.a.
2017	0	8	3	4	n.a.	107
2018	0	8	3	4	n.a.	101
2019	0	8	3	4	n.a.	45
2020	0	8	3	4	n.a.	n.a.
2021	0	8	3	4	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Hajdúnánás és Hajdúdorog szakellátását 20 járóbeteg-szakrendelés végzi, 362 szakorvosi óraszám és 113 nem szakorvosi óraszám keretében.

Az ügyeleti ellátást 2021. augusztus 2-től az önkormányzat az Országos Mentőszolgálattal kötött feladatellátási szerződés útján biztosítja

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A Prevenció és szűrőprogramokhoz minden hajdúnánási lakos egyenlő eséllyel fér hozzá.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Ezek az ellátások jellemzően a városon kívül vehetők igénybe.

A gyógytorna Szalay János Rendelőintézetben belül mindenki számára elérhető, balneoterápiás kezeléseket a Hajdúnánási Gyógyfürdő tud biztosítani a rászorulóknak, a gyógyulni vágyók számára.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A gyermekétkeztetés célja, hogy az ellátottakat étkezési időben, életkoruknak és élettani igényeiknek megfelelő minőségű és összetételű táplálékhoz juttassa. Feladatai közé tartozik, hogy képviselje az egészséges táplálkozás szemléletét, gyakorlatát és annak megismertetésével, és elfogadtatásával járuljon hozzá az egészség megőrzéséhez, legyen befolyással a gyermekek ízlésének, helyes táplálkozási magatartásának, étkezési kultúrájának formálására. Önkormányzatunk elkötelezett az egészséges táplálkozás mellett a közétkeztetés során is. Az intézményi közétkeztetést biztosító Hajdúnánási Közétkeztetési Kft. a gyermekétkeztetés esetén legfontosabb feladatnak tartja a hatályos jogszabályoknak megfelelő összetételű ételek előállítását, a biotermékeke növelését a nyersanyagok között. A Kft. a diétás és ételallergiás étkeztetés feltételit is kialakította, így az ilyen étkezést igénylők számára is ellátást tud biztosítani.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A város sportélete élénknek mondható. A városnak sikeres női és férfi kézilabda, valamint labdarúgó csapata van. Horgászegyesületek működnek a városban, eredményes a birkózók szereplése is. Az 1993-ban átadott Somorjai László Városi Sportcsarnok jó feltételeket teremt elsősorban a labdajátékot kedvelőknek, azonban a sportolni vágyók növekvő igényeit, valamint az oktatási intézményeknek a testnevelési órákból, valamint a tömegsport rendezvények sokaságát már nem képes befogadni. Önkormányzati döntések születtek ennek a problémának a megoldására, amikor megújult a városi sporttelep bejárata és 2015 júliusától a Nagy Norbert Sportközpont nevet viseli. 2020-ban átadásra került a Hunyadi utcán a Hódos Imre Városi Sportcsarnok.

A városban működő valamennyi oktatási intézmény rendelkezik tornateremmel, amelyek nem kizárólag a testnevelési óráknak adnak otthont, hanem tömegsport rendezvényekre is alkalmasak.

A városban számtalan olyan egyesület, civil szervezet működik, amelyekhez csatlakozva a legkülönbözőbb sportágakban próbálhatják ki magukat a városlakók. A sportszervezetek minden korosztály számára nyitva állnak.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Hajdúnánás a szociális ellátások terén intézményrendszerrel jól ellátott.

A szociális igazgatásról és szociálisellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 86. § (1) bekezdése határozza meg önkormányzatunk számára kötelezően biztosítandó ellátási formákat.

A fenti törvényhely alapján kötelező biztosítanunk:

- családsegítést
- idősök nappali ellátását
- szociális étkeztetést,
- házi segítségnyújtást
- pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátást
- fogyatékosok nappali ellátását.
- hajléktalanok nappali ellátását.

Önkormányzatunk saját fenntartású intézmény hiányában feladatellátási szerződés útján nyújtja a szolgáltatásokat. A feladatellátási szerződésen túl további szolgáltatók jelentek meg a városban, akik magas színvonalú ellátást nyújtanak az igénylők részére.

A városban elérhető szociális ellátásokat az alábbi táblázatban mutatjuk be:

SZOCIÁLIS ELLÁTÁS	SZOLGÁLTATÓ
Kötelező önkormányzati feladat	
családsegítés	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Bölcsőde
idősek nappali ellátása szociális étkeztetés	Hajdúnánási Református Egyházközség, Hajdúnánási Református Egyházközség, Baptista Tevékeny Szeretet Misszió, Magyarországi Segítő Szeretetszolgálat Egyesület
házi segítségnyújtás	Hajdúnánási Református Egyházközség, Római Katolikus Egyházközség, Baptista Tevékeny Szeretet Misszió, Hajdú-Sansz Kft
pszichiátriai nappali ellátása	nem biztosított
fogyatékosok nappali ellátása	Baptista Tevékeny Szeretet Misszió
hajléktalanok nappali ellátása	Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség
Nem kötelező ellátási formák	
népkonyha	Cívis Szociális Étkezési Központ
Időskorúak átmeneti ellátása	Hajdúnánási Református Egyházközség
tanyagondnoki szolgálat	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Bölcsőde
időskorúak tartós bentlakásos szociális ellátása	Hajdúnánási Református Egyházközség
szenvedélybetegek nappali ellátása	Baptista Tevékeny Szeretet Misszió
ápolást, gondozást nyújtó intézmény	Hajdúnánási Református Egyházközség, Istenszülő Oltalma Görögkatolikus Szociális Szolgáltató Központ
támogató szolgálat	Hajdú-Sansz Kft

Az ellátások mindenki számára elérhető helyen, gépjárművel megközelíthető, akadálymentews épületben működnek.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Városunkban a kábítószer hosszú évek óta jelen van, melyet igazolnak a rendőrségi lefoglalások, az előállítottak számai, valamint az egészségügyben megjelent adatok. A városban működik Hajdúnánás Város Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma, aki 2017-ben elfogadta a 2017-2027-es évekre vonatkozó drogstratégiáját.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal arra vonatkozóan, hogy ért-e valakit hátrányos megkülönböztetés a szolgáltatások nyújtása során. Egyenlő Bánásmód Hatóságnál folyamatban lévő eljárásról nincs tudomásunk.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Az önkormányzat nem kötelező szociális szolgáltatások, (pl. tanyagondnoki szolgáltatás, időskorúak átmeneti elhelyezést nyújtó intézménye) valamint saját forráson alapuló pénzügyi és természetbeni szociális ellátások (balneoterápiás támogatás, tüzelőgyújtás, étkezési térítési díj kedvezmény, stb.) biztosításával igyekeznek a városban élők szociális helyzetét javítani.

Ahogy említettük, a szociális ellátórendszer a városban kiterjedt, sokszínű, a lakosok olyan szolgáltatást is elérnek, amely nem kötelező önkormányzati feladat, azonban a városban jelen van.

A szociális területen ilyen intézményt működtet a Hajdúnánási Református Egyház, a Református Idősek Otthonában bentlakásos ellátást kaphatnak a rászorulóknak.

Az Istenszülő Oltalma Görögkatolikus Szociális Szolgáltató Központ két helyszínen, a Fürdő utcán és a Magyar utcán működtet intézményt. A Magyar u. 46. szám alatti telephelye 45 fő férőhelyen fogyatékossgal élő személyek, 36 fő férőhelyen pszichiátriai betegek számára nyújt 24 órás teljes körű ellátást.

Önkormányzatunk 2020. júliusában kötött megállapodást Cívis Szociális Étkezési Központ-tal népkonyhai szolgáltatásra. A napi egyszeri meleg étel nagy segítség a rászorulóknak számára. Az adagszám a kezdeteket követően ugrásszerűen megnőtt, mely a szolgáltatás iránti igényt jelzi.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	700
2021	2400

Forrás: Önkormányzati adat

Önkormányzatunk évek óta támogatja a hajdúnánási állandó lakosok balneoterápiás kezeléseinek önnerejét. Így a kezelések a helyiek számára teljesen ingyenessé váltak. A balneoterápiás kezelések nemcsak a betegek számára elérhető, hanem prevencióssal jellegettel szakorvosi javaslatra bárki igénybe veheti.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Városunk számtalan lehetőséget biztosít arra, hogy a kisebb-nagyobb közösségek találjanak olyan helyszínt, ahol találkozhatnak, megvitathatják a közös témákat, valódi közösséggé formálódhatnak.

A civil szervezetek bázisa a Kéky Lajos Művelődési Központ, ahol a tevékenységükhöz helyiséget, szakmai és technikai segítséget is kapnak.

Bocskai Filmszínház és Ifjúsági Háza a Hajdúnánási Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzattal közösen működteti a Nánás Pro Cultura Kft. A fiatalok jól megférnek az épületben a civil szervezetekkel, intézményi, önkormányzati programokkal, mozivetítéssel.

A Köztársaság téren álló régi kollégium épületében a pinceklub kissé háttérbe szorult a programokart illetően, de alkalmas családi, baráti rendezvények megszervezésére, programokra.

A Móricz Pál Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény a klasszikus könyvtári és múzeumi szolgáltatásain túl rendszeresen szervez tematikus rendezvényeket, mely sok látogatót vonz.

A Kendereskert élő pásztor múzeum elsősorban, a területén kialakított épületek, a területi adottságok számtalan program színhelyül szolgálnak, de alkalmasak családi, baráti rendezvények megtartására is.

Tedej településrészen az Integrált Közösségi Szolgáltató Tér biztosít lehetőséget a közösségek számára a találkozásra.

A sportkedvelők számára rendelkezésre áll a Somorjai László Sportcsarnok, a Hódos Imre Sportcsarnok és a Nagy Norbert Sportközpont.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
5	3	32162	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Hajdúnánáson nem releváns.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai:

A város lakosságát tekintve elég kicsi ahhoz, hogy ismerjük a közösségünkhöz tartozókat, legtöbbjüket személy szerint. Az elidegenedés a szomszédok, lakóközösségek részéről nem tapasztalható, ezért a közvetlen kapcsolatban élők érzékenyek a környezetükben történetekre.

A város fogott már össze gépjárművásárlásra olyan család részére, akik számára ez elengedhetetlen segítséget jelent, a Covid járvány kezdetén az önkormányzat által megnyitott számlára vállalkozások, magánszemélyek fizettek be adományt, mellyel a

pandémia ideje alatt leginkább hátrányt szenvedett vállalkozásokat segítette az önkormányzat.

d) ***a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;***

A városban a legutóbbi népszámlálási adatok szerint a lakosok 86,7%-a magyarnak, 0,7% cigánynak, 0,3% németnek mondta magát. Nemzetiségi önkormányzattal a roma lakosság rendelkezik, aki programjaival a cigány kultúra és hagyományok megélését is segíti.

f) ***helyi lakossági önszerveződések.***

A település pezsgő kulturális, és közösségi életét jól jellemzi, hogy az önkormányzat mellett számos civil, és egyházi szervezet működik a településen, akiknek fő feladatuk a közösségi programok szervezése, az azonos érdeklődési körűek közösségbe kapcsolása.

Ehhez kapcsolódik, hogy a hajdúnánási lakosok nyitottak, érdeklődőek, közvetlenek, és fontosnak érzik, hogy formális, vagy informális keretek között aktív részesei legyenek a település jobbá tételében.

Hajdúnánás városában működő civil szervezetek lefedik az esélyegyenlőségi célcsoportok teljes egészét.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Roma Nemzetiségi Önkormányzattal való együttműködésünk külön megállapodásban került rögzítésre. A települési önkormányzat technikai felszereltséggel ellátott helyiséget biztosít a Roma Nemzetiségi Önkormányzat számára, emellett gondoskodik a Nemzetiségi Önkormányzat testületi üléséhez szükséges dokumentumok előkészítéséről, a döntésekben meghatározott feladatok elvégzéséről.

Éves költségvetésében a települési önkormányzat külön támogatást nyújt a Roma Nemzetiségi Önkormányzat részére.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Képzettség biztosítása azok számára, akik 8 általános, vagy az alatti végzettséggel rendelkeznek és képzettség nélkül nem, vagy nehezen találnak munkát a városban. Kompetencia fejlesztés a célcsoport számára.	Pályázatfigyelés alacsony képzettségű munkaerő számára képesítés megszerzésére, kompetenciafejlesztésre.
Szociális bérlakások/szükséglakások fenntartása a lakhatási szegénység megfékezése érdekében.	Az önkormányzat tartson fenn olyan bérlakásokat, amelyeket szociális jelleggel ad bérbe.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	8 523	8 167	16690	50,80%	49,20%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			541	1,55%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 151	1 251	2402	6,90%	7,50%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	307	278	585	1,84%	1,67%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

A lakosságszám csökkenés mind a 18 év alatti, mind a felnőtt korú lakosságra jellemző. A csökkenés mértéke évről évre változó intenzitású, de sajnos tendenciának tekinthető folyamat. Például a 15-17 éves korosztály száma 2001-ben 764 fő, 2011-ben 657 fő, 2022 január 1-jén 585 fő volt.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A veszélyeztetett gyermekek száma az elmúlt 6 évben viszonylag rapszodikus adatokat mutat, nincs összefüggés sem a demográfiai adatok változásával, sem más (pl munkanélküliségi) adatok változásával.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	29	n.a.
2017	37	n.a.
2018	29	n.a.
2019	15	182
2020	22	113
2021	17	131
Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés		

A 2021. évi gyermekvédelmi beszámoló részletes adatokat tartalmaz a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számáról, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatokról, melyet az alábbi táblázat foglal össze.

	0-2 év	3-5 év	6-13 év	14-17 év	18 év fölött	összesen
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak 2021.01.01. - 2021.12.31.	15	41	165	80	21	322
<i>Ebből hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma összesen</i>	6	12	69	42	10	139
<i>Családba fogadott gyámolt gyermek</i>	0	0	2	0	0	2
Hátrányos helyzetűek száma	6	12	68	39	10	135
- alacsony iskolai végzettség	6	12	64	34	8	124
- alacsony foglalkoztatottság	0	0	4	5	2	11
Halmozottan hátrányos helyzetűek száma	0	0	1	3	0	4
Gyámhivatal által hivatalból megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	0	0	1	2	0	3

Forrás: helyi adatgyűjtés

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultaknak 42%-a hátrányos helyzetű, közülük legtöbben az egyéb feltételek mellett a szülők alacsony iskolai végzettsége miatt.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése alapján „a települési önkormányzat **jegyzője**

- g) megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát,
- i) megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.”

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma a vizsgált időszakban jelentősen csökken, 2021-ben kisebb emelkedést tapasztaltunk. Ez a folyamatot nagyban befolyásolja a szülők jövedelme. A szülők elhelyezkedése elsődleges munkaerő piacon, a minimálbér növekedések (mely a többi bérre is hatással volt) kedvező hatást fejtett ki a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számára.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	1139
2016	876
2017	611
2018	407
2019	311
2020	293
2021	322

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása iránt benyújtott kérelmek elutasítására évek óta nem került sor.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők a határozattal többfajta támogatást vehetnek igénybe, és évente két alkalommal, augusztus és november hónapban alkalmanként és gyermekenként 6.000,- Ft alapösszegű, illetve a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek esetében 6.500,- Ft emelt összegű pénzbeli támogatást kapnak.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma életkor szerint (fő)					
	0-6 év	7-14 év	15-18 év	19 év	összesen
gyermekek száma	56	163	79	24	322
ebből tartósan beteg gyermekek	1	5	3	0	9

Forrás: helyi adatgyűjtés

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma a háztartásban élő gyermekek száma szerint (fő)						
	1 gyermek	2 gyermek	3 gyermek	4 vagy 5 gyermek	6 vagy annál több	összesen
családok száma	73	46	29	10	1	159
ebből egyedülálló szülő	40	23	9	4	1	77

Forrás: helyi adatgyűjtés

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A rendelkezésünkre álló adatok azt mutatják, hogy kevés számú ellátást állapítottak meg gyermekek jogán. Az adatgyűjtés az árvaellátást nevesíti, mely arra szolgál, hogy a szülő halála után enyhítse a gyermeknevelés, a tanulmányok folytatása kapcsán felmerülő anyagi terheket, amelyek a szülő halála után egyedül az özvegyre hárulnak.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	61	67	128
2016	53	51	104
2017	51	50	101
2018	48	46	94
2019	44	44	88
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

„A városban a gyermekétkeztetés a bölcsőde, óvodák, illetve iskolák keretében megoldott. Az önkormányzati tulajdonban álló Hajdúnánási Gyermek- és Közétkeztetési Nonprofit Kft. (4080 Hajdúnánás, Bocskai utca 6.) diétás étkeztetést is biztosít. Bármilyen ételallergiában vagy cukorbetegségben szenvedő gyermek étkeztetését megoldják, ami jelentős könnyebbséget jelent az érintetteknek, valamint így ezek a gyermekek is bekerülhetnek a kedvezményes iskolai étkeztetés rendszerébe.

A Gyvt. előírásai értelmében esetén a **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben** részesülő bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, valamint a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett gyermek után az intézményi **térítési díj 100%-át**, nappali tagozaton középfokú tanulmányokat folytató, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi **térítési díj 50%-át** kedvezményként kell biztosítani.

A 8/2014. (III. 31.) **Önkormányzati Rendelet** 4. § (1) bekezdése szerint az Egészségügyi és Szociális Bizottság az önkormányzati segély keretének terhére **étkezési térítési díj kedvezményt** állapíthat meg egy költségvetési évre, a szülő vagy törvényes képviselő kérelmére, az oktatási-nevelési intézmények nappali tagozatán tanuló gyermekek részére, az intézmény javaslata alapján azon családok részére, akik a teljes díj megfizetésére anyagi és szociális körülményeik miatt nem képesek, és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosultak. A tavalyi évben **17 fő** részére, összesen **206.000.- Ft** összegben került támogatás megállapításra.

A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdés a) pontja kimondja, hogy a települési önkormányzat a **szünidei gyermekétkeztetés** keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a **déli meleg főétkezést** a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

Az ebéd biztosítására a Hajdúnánási Gyermek- és Közétkeztetési Nonprofit Kft.-vel kötöttünk szerződést. „

(2021. évi gyermekvédelmi beszámoló)

Szünidei gyermekétkeztetés a kérelmezők életkora szerint		
	hátrányos helyzetűek	halmozottan hátrányos helyzetűek
0-2 éves	0	0
3-5 éves	1	0
6-13 éves	20	0
14-17 éves	9	0
18 év fölött	0	0
összesen	30	0
Szünidő típusa szerint		
tavaszi szünet	16	0
nyári szünet	30	0
őszi szünet	10	2
téli szünet	12	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

Szünidei étkezésben részesülő kiskorúak száma igénybevétel helye és időtartama szerint				
	Tavaszi	Nyári	Őszi	Téli
helyben ellátottak száma	16	30	12	12
elfogyasztott adagok száma összesen	32	1184	60	84

Forrás: helyi adatgyűjtés

e) *magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;*

A városban nem releváns.

f) *állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.*

A városban nem releváns.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Hajdúnánáson nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) *védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)*

A védőnői szolgálat az önkormányzat által meghatározott 7 védőnői körzetben biztosítja a területi védőnői, iskola-egészségügyi feladatokat, további 2 önálló iskolavédőnői status pedig növeli az iskolavédőnői feladatok hatékonyságát.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	9	n.a	-
2016	8	n.a.	-
2017	14	656	46
2018	9	647	72
2019	9	667	74,11
2020	9	698	77,55
2021	9	696	77,33

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A **védőnői szolgálat** személyi feltételeinek optimalizálódása , vagyis, hogy a városban valamennyi védőnői álláshely betöltött, továbbá a körzetekben ellátottak létszámának folyamatos csökkenése a szakmai munka nagyfokú minőségi javulását eredményezte. A családlátogatások számának növekedése, az egészségnevelésre, a prevencióra fordítható energia, az iskolaegészségügyi feladatok teljesebbé tételét biztosítják. Mindezeket a szakmai értékelő szerv, a várandós kismamák és az oktatási intézmények is megerősítették.

Az adatok 9 védőnőre vetítik az átlagos gyermeklétszámot, valójában -ahogy fent említettük- 7 körzetben dolgoznak a védőnők és 2 iskolavédőnő lát 1 szolgálatot a városban.

A védőnői szolgálat a Csohány Jenő Gyermek Egészségügyi Centrumban, kiemelkedően szép környezetben, jó felszereltséggel, mindenki számára könnyen megközelíthető épületben látja el feladatát.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A város gyermekorvosai a védőnőkkel közös épületben, a a Csohány Jenő Gyermek Egészségügyi Centrumban fogadják a betegeket. Az ellátott gyermekek száma folyamatos csökkenést mutat, amely a populáció csökkenésével magyarázható. A 2020. évben március közepétől az év végéig kitartó pandémiás helyzet az orvosi rendelésen való megjelenést is korlátozta, a itt a 2019. évhez képest is feltűnő a betegforgalom csökkenése.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	8	3	27 694	0
2016	0	9	3	25 815	0
2017	0	8	3	22 764	0
2018	0	8	3	21 538	0
2019	0	8	3	22 002	0
2020	0	8	3	18 837	0
2021	0	8	3	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Hajdúnánáson a 0-7 éves korúak speciális ellátását az alábbi, leggyakrabban előforduló problémák indokolják: koraszülöttség, mozgásfejlődésben való elmaradás, megkésett beszédfejlődés, nem meghatározott fejlődési zavar, figyelemzavar, kisebb számban jelen van az autizmus, hallás károsodás, komplex neurológiai eltérés.

A városban 2022-ben speciális ellátást igénylő eseteket az alábbi táblázat foglalja össze:

Ellátási igény oka	0-3 éves/fő	4-7 éves/fő
mozgásfejlődés elmaradás	5	5
Megkésett beszédfejlődés	7	14
Nem meghatározott fejlődési zavar	2	0
Figyelemzavar	0	1
Autizmus	0	4
Hallássérült	1	1
Komplex eltérés	1	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A speciális ellátások igen kis része érhető el a városban. Elsődleges ellátási helyszín a Szalay János Rendelőintézet, ahol a gyógytorna igénybe vehető. Szintén helyben végzi a fejlesztő munkát a Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Debrecen, Pedagógiai Szakszolgálat. A legtöbb ellátás Debrecenben érhető el, ahová a szülőknek be kell szállítaniuk a gyermeke a szolgáltatások igénybevételéhez. (Szent Lukács Gyermekrehabilitációs Központ Lóskuti Út, Gyermekrehabilitációs Központ Debrecen Ibolya út, Speciális Óvoda hallássérültek részére)

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A család- és gyermekjóléti szolgálatot, mint gyermekjóléti alapellátást minden települési önkormányzatnak kötelezően biztosítani kell a szociális, mentálhigiénés problémákkal küzdő vagy egyéb krízishelyzet megoldásához segítséget igénylő gyermekek, egyének, családok számára.

Önkormányzatunk az ellátást társulási formában biztosítja a Hajdúnánás-Folyás-Tiszagyulaháza-Újtikos Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás fenntartásában működő Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Bölcsőde intézményen keresztül.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2021. évben 76 család 131. gyermekét gondozta, mely magasabb a 2020. évi adatoknál.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat prevenció feladata az észlelő és jelzőrendszer működtetése. 2021-ben 68 jelzés érkezett a Szolgálathoz kiskorút érintően.

2011. júliusában nyitotta meg az önkormányzat az Adományházat. Az Adományház, -nevéből is adódóan- fogadja a lakosságtól az otthon feleslegessé vált, de még használható bútorokat, tárgyakat, ruhaneműt, eszközöket. A legtöbben ruhaneműt ajánlanak fel, az újszülött kortól a felnőttkorig jó minőségű ruházat áll rendelkezésre a rászoruló családoknak.

2015. évtől működik a városban a Tanoda, mely 2016.november 1-én nyitotta meg kapuit Hajdúnánáson, a Kisfaludy u. 15. szám alatt. Az Esély a tanulásra – Hajdúnánási Tanoda célja, hogy 30 fő hátrányos helyzetű vagy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő – kiemelten roma – gyermek számára nyújtson fejlesztő, felkészítő és szabadidős tevékenységeket. A program során további cél az iskolai eredményesség növelése, a komplex kompetencia – és személyiség fejlesztés, a tehetséggondozás, a pályaorientáció segítése, az iskola elhagyás esélyének csökkentése, a társadalmi integráció elősegítése. A megvalósítás során kiemelt hangsúly kerül a matematika-logika, a szövegértés, a szociális kompetencia és a tanulási motiváció fejlesztésére. A Hajdúnánási Tanoda alternatív pedagógiai eszközök felhasználásával, az iskolai munkát kiegészítve, azt támogatva végzi munkáját.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A gyermekjóléti alapellátások tekintetében Hajdúnánáson *régóta megoldandó probléma volt a helyi bölcsőde telítettsége, a nem megfelelő infrastrukturális háttér biztosítása.* Jelentős előrelépés történt 2008-2011. évben, amikor a Városi Bölcsőde kapacitás bővítő, felújító beruházásának következtében a férőhelyek száma 20-ról 50 főre emelkedett. Újabb fejlesztési igényt követően 2019-ben került átadásra a Városi Bölcsőde Attila utcai telephelye, ahol további 12 férőhely áll rendelkezésre az ellátást igénylők részére.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő

2015	50	47
2016	50	49
2017	50	53
2018	50	51
2019	64	64
2020	64	64
2021	64	61

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Megnevezés	Városi Bölcsőde			Iciri-piciri Bölcsőde			Összesen
	Gyermek életkora						
	12-23 hónapos	24-35 hónapos	36-47 hónapos	12-23 hónapos	24-35 hónapos	36-47 hónapos	
Beíratott gyermekek száma május 31-én	5	33	12	2	4	5	61
Ingyenes gyermekétkeztetésben részesülő gyermekek száma május 31-én	4	33	12	1	2	3	55
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő		2				1	3
3 vagy több gyermekes család gyermeke	2	10	4		1	1	18
Jövedelmi helyzet miatt (a nettó minimálbér 130 %-át nem haladja meg az 1 főre jutó havi jövedelem összege a családban)	2	21	8	1	1		33

Forrás: Helyi adatgyűjtés (Intézményi beszámoló 2021)

Az évek óta tapasztalható, hogy az önkormányzati bölcsődei férőhelyek nem biztosítanak lehetőséget minden olyan szülőnek, aki szeretné gyermekét bölcsődében elhelyezni. A városban a hiányterületet felismerve nyitotta megkapuit 2010-ben a Sziporka Családi Napközi, ahol 7 gyermeket tudtak fogadni, majd az intézmény 2017-es bezárását követően a Segítséggel Élők Alapítványa kapott engedélyt bölcsődei ellátásra. Az Alapítványnál 2 csoportban 12 gyermek gondozását látják el.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	n.a.	n.a.	0	0	n.a.	n.a.
2016	0	0	n.a.	n.a.	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	7	10	0	0	50	50
2018	0	0	7	8	0	0	57	51
2019	0	0	12	10	0	0	76	72
2020	0	0	12	8	0	0	76	72
2021	0	0	12	9	0	0	76	70
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

Az önkormányzathoz beérkező jelzések azt mutatják, hogy további bölcsődei férőhelyekre lenne igény, a Hajdúnánási Református Egyházközség pályázat keretében tervezi egy egyházi fenntartású bölcsőde létesítését.

f) gyermekvédelem;

A gyermekek helyzetelemzése kapcsán a gyermekvédelem teljes rendszerét áttekintettük. A városban az alapellátások biztosítottak, a pénzbeli ellátások rendszere rendelkezésre áll.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Azok a családok, akik bármilyen krízishelyzetbe kerülnek, a család-és gyermekjóléti szolgálathoz fordulhatnak, amely egy szociális alapellátási forma, mely személyes gondoskodást nyújtó ellátás a működési területén élő teljes lakosság, illetve a szociálisan rászorultak részére. A d) pontnál a szolgálat rendeltetését és elérhetőségét elemeztük.

A szolgálaton belül a krízishelyzet kezelésére is szolgál a jelzőrendszer, ahová elsőként érkezhetsz információ a problémákról és ahol a rendelkezésre álló szakembergárda azonnali választ képes nyújtani a rászorulóknak problémáira.

A 0-7 éves korosztály esetén felmerülő krízishelyzetben minden család rendelkezésére állnak a védőnők, akik a jelzőrendszer tagjaként is tudnak segítséget nyújtani.

A települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 8/2015. (II. 25.) önkormányzati rendelet nevesíti a krízis segélyt, mint pénzbeli ellátást, mellyel azonnal be lehet avatkozni a felmerülő probléma megoldásába. Krízis segély annak a személynek nyújtható, akinek esetében a rendeletben foglalt feltételek fennállnak, s akinek ezáltal a létfenntartása átmenetileg lehetetlenné, vagy nagy fokban veszélyeztetetté válna. A támogatás összegének felhasználásáról a támogatott a felhasználást igazoló okiratokkal, bizonylatokkal, számlákkal köteles elszámolni.

A támogatás megállapítására 2021-ben 5 esetben került sor, az ellátások teljes összege **145.000,- Ft** volt.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidei programokhoz való hozzáférés;

Városunkban valamennyi gyermek számára egyenlő feltételekkel érhetőek el a szolgáltatások. A városban a sportélet igen aktív, a szülők a gyermekek képességei szerint dönthetik el, mely sportágat választják a gyermekeiknek.

Az oktatási intézmények a szabadidős programok szervezésében is aktívak, ugyanakkor a város közösségi terei (játszótér, Liget, Bocskai Filmszínház és Ifjúsági Ház, Kéki Lajos Művelődési Ház) további lehetőséget nyújtanak a szabadidős és szünidei programjokhoz.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Településünkön a gyermekétkeztetést a Hajdúnánási Gyermek- és Közétkeztetési Nonprofit Kft. 2000 adagos főzőkonyhája, valamint a Hajdúnánási Református Idősek Otthonának konyhája biztosítja.

Mindkét főzőkonyha törekszik az életkori sajátosságoknak megfelelő mennyiségű és minőségű ételféleségek biztosítására. Hátrányos megkülönböztetés, jogellenes elkülönítés az étkeztetésben nem tapasztalható, ezért a településen e területen is biztosított a megkülönböztetés-mentes szolgáltatás nyújtás.

Jellemző továbbá a 2000 adagos konyha tevékenységére, hogy közreműködésükkel a gyermekek az elmúlt időszakban különböző egészséges táplálkozási szokásokat ösztönző programokban vehettek részt, pl. víz, zöldség- és gyümölcs fogyasztást népszerűsítő akciókban. Az óvodák, iskolák által szervezett hasonló ismereteket nyújtó előadásokon, termékbemutatókon a konyhák dolgozói szakmai tapasztalataikkal segítik a pedagógusok munkáját.

2012. évtől kezdődően a Hajdúnánás Városi Önkormányzat START Munkaprogramjának keretében megtermelt zöldségfélék hasznosításával, továbbá **helyi termelők termékeinek felvásárlásával igyekeztek a tartósítószeret is tartalmazó élelmiszerek vásárlását háttérbe szorítani.**

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. Az ebéd biztosítására a Hajdúnánási Gyermek- és Közétkeztetési Nonprofit Kft.-vel kötöttünk szerződést.

Az ellátást az alábbiak szerint vették igénybe:

- 2021. tavaszi szünet: **16 fő**
- 2021. nyári szünet: **28 fő**
- 2021. őszi szünet: **12 fő**
- 2021. téli szünet: **12 fő**

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Hajdúnánáson nem releváns.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal arra vonatkozóan, hogy ért-e valakit hátrányos megkülönböztetés a szolgáltatások nyújtása során. Egyenlő Bánásmód Hatóságnál folyamatban lévő eljárásról nincs tudomásunk.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Hajdúnánás vezetésének feltett szándéka, hogy a gyermekek, a fiatalok és közösségek tevékeny részesei legyenek a városunk életének. A település jelenlegi működése és fenntartható fejlesztésében az ifjúságnak kulcsfontosságú szerepe van. Ezen meggyőződés alapján a fiatalok anyagi és erkölcsi támogatása, és helyzetük javítása érdekében igyekszünk minden évben – a költségvetési lehetőségekhez is mérten – szélesíteni a támogatások, ellátások és szolgáltatások körét, illetve ezek megvalósításához pályázatokat benyújtani.

Önkormányzatunk a 2022. évi költségvetésében az alábbi támogatásokat tervezi a gyermekeket érintően:

2022. évi költségvetésében tervezettgyermeket érintő kiadások		
Ssz.	Megnevezés	Tervezett összeg (eFt)
1.	Pályázatokon, versenyeken sikeres tanulók jutalmazása	900
2.	Középiskolai ösztöndíj	10 000
3.	Bocskai István Általános Iskola programjainak támogatása	1 500
4.	Szórványprogram támogatása	1 500
5.	Alapfokú művészetoktatás támogatása	2 000
6.	Bursa Hungarica ösztöndíj támogatása	5 880
7.	Gyermekszületési támogatás	5 000
8.	Év első újszülöttje támogatás	50
9.	Bölcsőde normatíva feletti támogatása	22 944
10.	Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat kiadásai	2 000
11.	Sport és civil szervezetek gyermekeket érintő támogatása	17 000
12.	Buszbérlet támogatás	400
13.	Étkezési térítési díj támogatás	300
	Összesen:	69 474

Forrás: Helyi adatgyűjtés

1. Az Önkormányzat Képviselő-testülete **erkölcsi és anyagi elismerésben** részesíti azokat a tanulókat, akik **tanulmányi, művészeti és sportversenyeken** megyei, regionális, országos vagy nemzetközi **versenyeken, pályázatokon sikeresen szerepeltek**. A jutalmazásra minden év március 15-én kerül sor.

2. Hajdúnánás Városi Önkormányzat **ösztöndíjat alapított a szakképzésben** tanulók támogatására, melynek időtartama: 5 hónap, mértéke minimum 4.000,-Ft/hó.

Az ösztöndíjban való részesülés feltétele az önkormányzat közigazgatási területén lévő közép fokú intézményben tanulói jogviszony. A támogatás mértéke tanulmányi eredménytől függően változik.

Az ösztöndíj odaítéléséről a Művelődési, Oktatási, Ifjúsági és Sport Bizottság javaslata alapján a képviselő-testület dönt az adott év októberi, valamint februári képviselő-testületi ülésén.

3. Hajdúnánás Városi Önkormányzat ösztöndíjat hozott létre a **gimnáziumi képzésben továbbtanuló tehetséges diákok** támogatására, melynek célja a korai tehetségek beazonosításával a város közigazgatási területén gimnáziumi képzésében tovább tanulók – ösztöndíj-támogatás formájában történő – segítése, ösztönzése tehetségük kibontakoztatásában.

Az ösztöndíj időtartama: **5 hónap**

Az ösztöndíj tervezett mértéke: **minimum 4.000,-** Bocskai Korona/hó

Az ösztöndíj odaítéléséről a Művelődési, Oktatási, Ifjúsági és Sport Bizottság javaslata alapján a képviselő-testület dönt az adott év októberi, valamint februári képviselő-testületi ülésén.

Az ösztöndíj elbírálása a tanulmányi eredmény alapján történik.

4. A testület döntése alapján Hajdúnánás Városi Önkormányzat 2001 óta minden évben csatlakozik a felsőoktatási hallgatók, illetőleg felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok támogatására létrehozott **Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázathoz**.

5. Egyszeri 30.000 Forint értékű Bocskai Korona értékű gyermekszületési támogatásra jogosult minden 2015. január 1-je után született gyermek, szülőjének kérelmére, akinek legalább egyik szülője legalább a gyermek születését megelőző 1 éve hajdúnánási állandó lakos, vagy hajdúnánási tartózkodási hellyel rendelkezik, és a kérelmező háztartásában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg a mindenkori bruttó minimálbér összegének 2,5 szeresét.

6. A polgármester egyszeri 50.000 Bocskai Korona támogatást állapít meg a naptári év első szülött, Hajdúnánási állandó lakóhellyel rendelkező gyermek törvényes képviselője számára, ha a gyermek legalább egyik törvényes képviselője a gyermek születését megelőzően egy éve folyamatosan bejelentett Hajdúnánási állandó lakóhellyel rendelkezik, és életvitelszerűen is Hajdúnánáson él.

7. A Hajdúnánás belterülete, valamint Hajdúnánás – Tedej városrész vonatkozásában, az óvodás és az általános iskolás korú gyermekek az intézmények javaslata alapján, - szociális helyzetüktől függetlenül – az intézmény látogatás biztosítása érdekében buszbérletük árának megtérítésére jogosultak.

2021-ben helyi utazási kedvezmény **67** esetben került megállapításra, az ellátások összege **321.600,- Ft** volt.

8. Az Egészségügyi és Szociális Bizottság az önkormányzati segély keretének terhére étkezési térítési díjkedvezményt állapíthat meg egy költségvetési évre, a szülő vagy törvényes képviselő kérelmére, az oktatási-nevelési intézmények nappali tagozatán tanuló gyermekek részére, az intézmény javaslata alapján azon családok részére, akik a teljes díj megfizetésére anyagi és szociális körülményeik miatt nem képesek, és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosultak.

Az iskolák javaslatai alapján **17** gyermek részére került étkezési térítési díj támogatás megállapításra **206.000, - Ft** összegben a 2021.évben.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek statisztikai adatait a következő 4 táblázat mutatja be városunkban. Az egyes táblák az oktatási-nevelési intézmények szerint adnak számot a HH és HHH-s gyermekek számáról, arányairól az egyes intézménytípusokban. Mindhárom intézményben csökken a HH-s és HHH-s gyermekek száma, azonban ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy a szülők jövedelmi viszonya javult volna lényegesen egyik évről a másikra. Az óvodás korosztálynál a 2017. évről 2018. évre bekövetkezett jelentős csökkenés indoka az a Kormányzati intézkedés, amely az ingyenes étkezés jövedelemhatárát megemelte, így a szülőknek nem volt érdeke a rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény megállapítását kérni, ami a HH-HHH-s jogosultság feltétele.

Ugyanígy az ingyen tankönyvre jogosultak körének kiterjesztése az iskolák részéről ugyanezt a folyamatot eredményezte.

A táblázatokban nem jelennek meg adatként a lakásotthonban lakó gyermekek, az ő részükre az állami ellátórendszerben állapítják meg a jogosultságot. Városunkban 250-300 gyermek lakik lakásotthonban, az intézményi elhelyezésük a többi városi gyermekkel azonos feltételekkel történik.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	522	124	23,71%
2016	521	81	15,52%
2017	541	102	18,85%
2018	537	37	6,88%
2019	580	14	2,41%
2020	578	11	1,90%
2021	583	12	2,05%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	1 374	289	21,03%
2016	1 345	311	23,12%
2017	1 257	215	17,10%
2018	1 247	200	16,01%
2019	1 208	70	5,79%
2020	n.a	61	
2021	n.a	70	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanuló számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	8	2,25%	n.a.	-	n.a.	-
2016	6	1,75%	n.a.	24,73%	n.a.	-
2017	9	2,65%	n.a.	33,85%	22	8,06%
2018	11	2,99%	n.a.	31,48%	21	9,72%
2019	2	0,52%	n.a.	6,11%	13	7,83%
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5	3,23%
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	302	17
2016	309	13
2017	221	13

2018	158	4
2019	132	8
2020	123	4
2021	137	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS.085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS.086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015		23	610	7	522	0	n.a.	23
2016		23	585	7	521	0	n.a.	23
2017		24	600	7	541	0	n.a.	23
2018		25	615	7	537	0	n.a.	22
2019	622	25	615	6	580	0	n.a.	24
2020	650	25	515	6	578	0	n.a.	23
2021	652	25	515	6	583	0	n.a.	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	2	56	5	25	-
2015/2016	2	56	5	24	1,02%
2016/2017	2	55	5	23	0,52%
2017/2018	2	56	5	22	0,95%
2018/2019	2	55	6	22	1,44%
2019/2020	n.a.	n.a.	5	n.a.	1,16%
2020/2021	n.a.	n.a.	5	n.a.	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Városunk köznevelési intézményeiben a gyógypedagógiai szolgáltatások valamennyi gyermek számára elérhető.

A Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Hajdúnánási Tagintézménye 5 fő gyógypedagógussal és 1 fő iskolapszichológussal végzi a feladatot. Az intézmény a

gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és utógondozás, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, konduktív pedagógiai ellátás, gyógytestnevelés feladatokkal segíti a gyermekek készségeinek, képességeinek fejlesztését, szükségesetén terápiás gondozást nyújt a gyermekek részére, egyéni fejlesztő foglalkozásokat szervez.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 339/2014. (XI. 27.) számú Képviselő-testületi Határozata alapján 2015. január 01-jei hatállyal megkötésre került egy köznevelési megállapodás a Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Fejlesztő Nevelést-oktatást végző Általános Iskola, Óvoda és Pedagógiai Szakszolgálattal (6400 Kiskunhalas, Dr. Monszpart L. utca 1.), arra vonatkozóan, hogy a Hajdúnánási Óvodában kerüljenek ellátásra a Nktv. 18. § (2) bekezdésében rögzített pedagógiai szakszolgálati feladatok. A megállapodás alapján a Szakszolgálat szakemberei eredményesen segítik az óvodai nevelő munkát.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	227
2015/2016	170
2016/2017	212
2017/2018	173
2018/2019	170
2019/2020	169
2020/2021	171

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A település közigazgatási területén működő köznevelési intézmények vonatkozásában elmondható, hogy nem jellemző a hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belül sincs szegregáció.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A városban működő, általános iskolai vagy középiskolai oktatást ellátó intézmények:

- Bocskai István Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium
- Hajdúnánási Református Általános Iskola és Óvoda
- Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium Református Gimnázium

- BSZC Csiha Győző Technikum és Szakképző Iskola

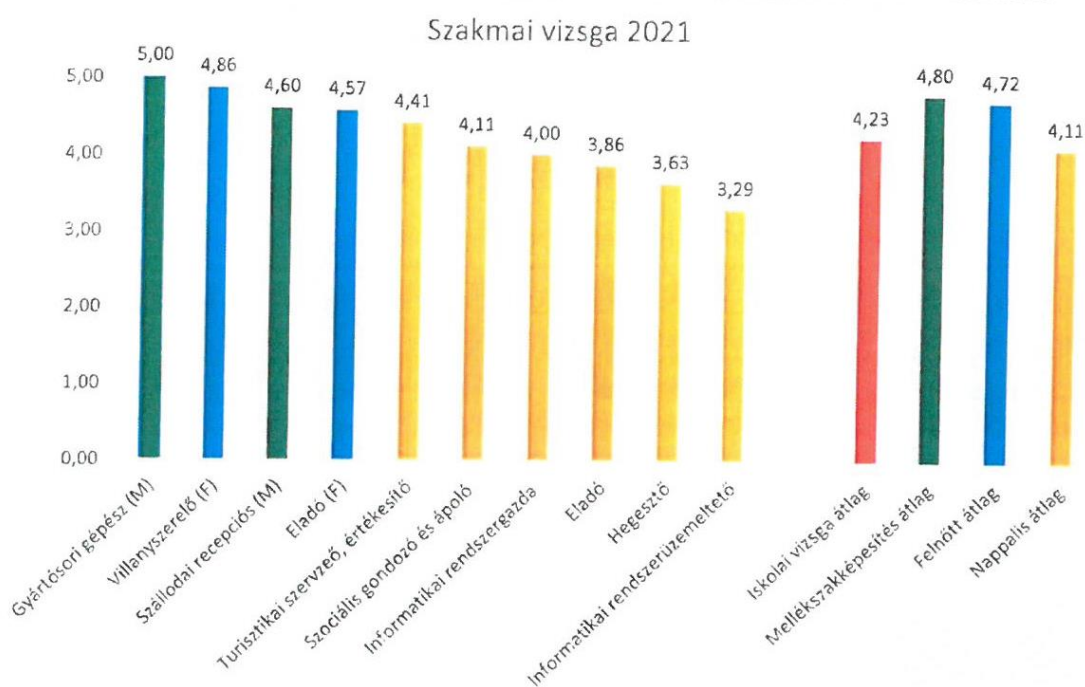
A két általános iskolai oktatást biztosító intézmény magas színvonalon biztosítja a 6-14 éves korosztály oktatását.

A két középiskola, -az oktatási rendszerben elfoglalt helye miatt- eredményesség tekintetében nem összehasonlítható. Mindkét intézmény a maga szakterületén szép eredményekkel dicsekedhet a tanulmány- szakmai versenyeken elért eredmények alapján.

A két középiskola érettségi vizsgáinak eredményét a 2020/21-es tanév végén az alábbi adatokból hasonlíthatjuk össze.

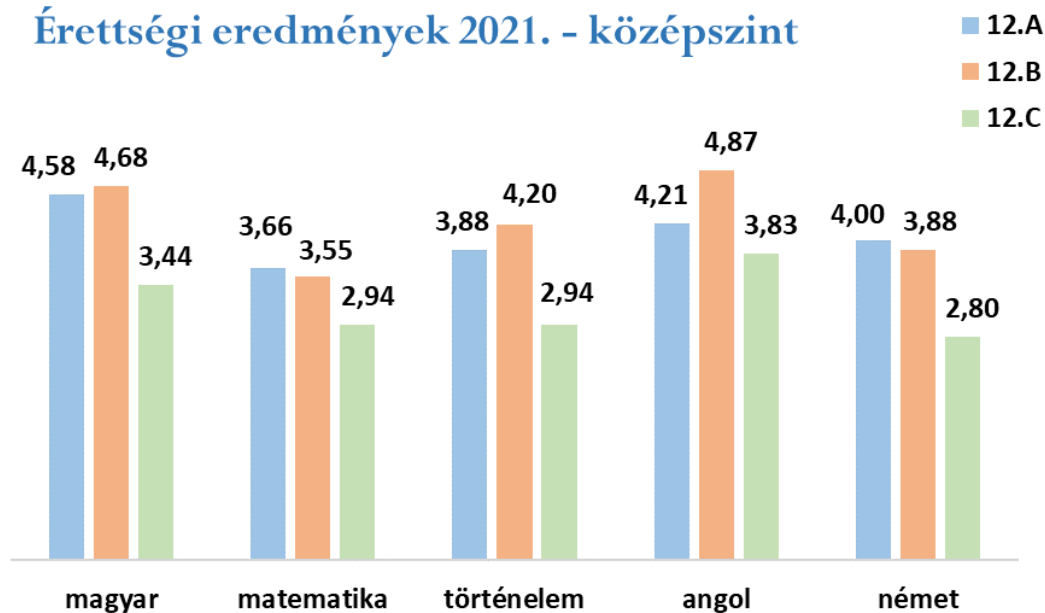
BSZC Csiha Győző Technikum és Szakképző Iskola

tantárgy	vizsgázók száma	iskolai átlag
Magyar nyelv és irodalom	32	3,3
Matematika	31	2,7
Történelem	32	3,3
Idegen nyelvek	32	3,6
Kötelező szakmai érettségi tárgy	20	3,3
választott tárgy (felmentés okán)	1	4,0

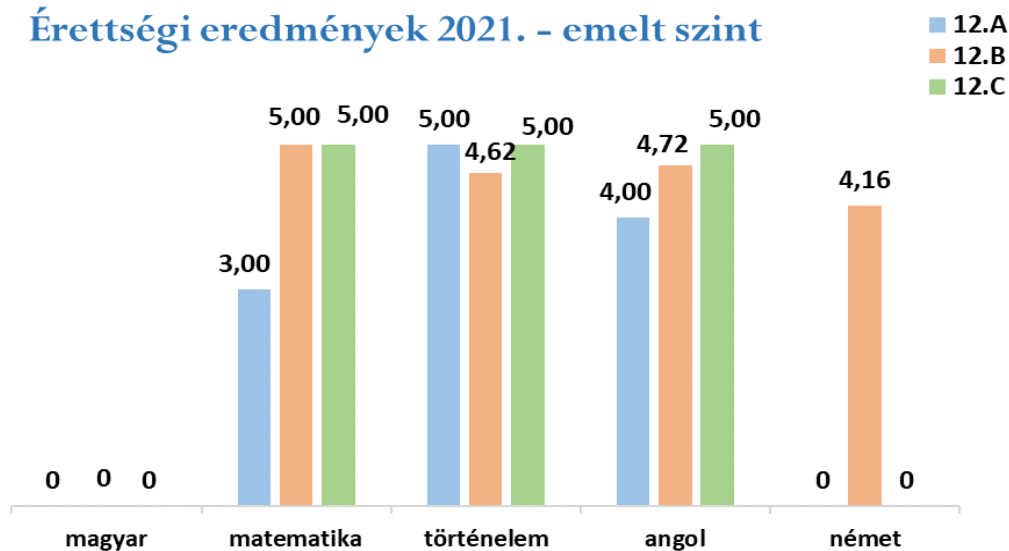

Forrás: Intézményi beszámoló 2021

Érettségi eredmények 2021. - középszint

Érettségi eredmények 2021. - emelt szint

Forrás: Intézményi beszámoló 2021

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A gyermekek helyzetét bemutató fejezetünkben az 1) pontban bemutatottakat az intézkedéseket, amelyek az előnyben részesítést, hátránykompenzációt szolgálják. Ezek az intézkedések a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek és tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyermekek számára ugyanúgy lehetőséget és előnyt jelentenek, mint minden más gyermek és tanuló számára.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részeseülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	0	n.a.	183	n.a.
2016	0	16	154	267
2017	0	20	271	175
2018	0	17	236	80
2019	0	19	243	67
2020	0	14	162	51
2021	0	15	207	30

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

„.... év első újszülött gyermeke Hajdúnánáson”, a gyermekszületési támogatás a legkisebb városiakok érkezéséhez kötött. Mindkét támogatás a fiatal szülők számára nyújt anyagi segítséget az újszülött számára beszerzendő ruházat, kellékek megvásárlásához.

GYERMEKSZÜLETÉSI TÁMOGATÁSOK

Időszak	Gyermekek száma (fő)	Összeg (Ft)
2015.01.01. – 2015.12.31.	137	4.110.000
2016.01.01. – 2016.12.31.	145	4.350.000
2017.01.01. – 2017.12.31.	137	4.110.000
2018.01.01. – 2018.12.31.	138	4.140.000
2019.01.01. – 2019.12.31.	158	4.740.000
2020.01.01. – 2020.12.31.	153	4.610.000
2021.01.01. – 2021.12.31.	127	3.810.000

Forrás: helyi adatgyűjtés

A gyermekszületési támogatás felhasználása a született gyermekek számától függ, az önkormányzat a rendelet szerinti összeget korlátozás nélkül biztosítja költségvetésében.

2001 óta minden évben csatlakozott a hátrányos szociális helyzetű felsőoktatási hallgatók, illetőleg felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok támogatására létrehozott **Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázathoz**. Itt is elmondható, hogy a támogatás mértékét az önkormányzat az éves költségvetésében folyamatosan biztosítja.

BURSA HUNGARICA TÁMOGATÁSOK ÖSSZEGE

Forduló	„A” típus	„B” típus	Összeg
2018. évi	87	12	6.255.000, - Ft
2019. évi	74	7	5.322.500, -Ft
2020. évi	73	11	4.395.000, -Ft
2021. évi	72	3	3.865.000, -Ft

Forrás: helyi adatgyűjtés

2016-ban önkormányzatunk elnyerte a gyermekbarát önkormányzat címet. A cím arra kötelezi az önkormányzatot, hogy Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzattal közösen gyerekjogi stratégiát dolgozzanak ki, vonják be a fiatalokat az Ifjúsági Cselekvési Terv kidolgozásába, gyerekbarát költségvetést fogadjanak el. 2022-ben Hajdúnánás is csatlakozott a Kamaszbarát önkormányzatokhoz, melyet a “Javíts egy jegyet!” című pályázathoz kapcsolódóan lehet elnyerni.

Önkormányzatunk 2022-ben a 182/2022. (V. 26.) számú Képviselő-testületi Határozattal döntött arról, hogy a Bocskai Filmszínház és Ifjúsági Házban helyet ad a Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzatnak, aki programokkal tölti meg a közösségi teret.

Önkormányzatunk 2011 óta minden évben megszervezi a nyári gyermekfelügyeletet, melyet 2021-ben hét héten keresztül biztosítottunk. A felügyeletet a hajdúnánási Óvoda pedagógusai, dajkák és nyári idényű diákmunkások látták el. A gyermekek napközbeni étkeztetése a Hajdúnánási Gyermek- és Közétkeztetési Nonprofit Kft. által volt biztosított, az ingyenes étkezésre nem jogosult tanulók szüleinek a részvétel feltételeként vállalniuk kellett az étkezési térítési díj megfizetését.

Az előre megtervezett **hét hetes napközi programjai között biztosított volt:**

- kézműves foglalkozás helyi sajátosságok segítségével,
- mozifilmek vetítése,
- strandolás,

A **tervezett programokon felül** a felügyelő pedagógusok is tevékenyen részt vettek a gyermekek napi programjainak további megszervezésében, így különösen sor került:

- palacsinta sütésre, pizzázásra, fagyalatozásra,
- sorsversenyek, bicikliverseny, karaoke megszervezésre,
- városi játszótéri játékok használatára,
- születés-, és névnap ünnepének köszöntésére,

Bocskai István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola lehetőséget biztosított a Kerekerdő élményparkban történő kiránduláshoz, melyhez buszt és belépőt is biztosított.

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat, Központ által szervezett prevenciós programon keretén belül a gyermekek a Hajdúnánási Gyógyfürdő területén, rendőrségi és tűzoltósági bemutatót láttak, illetve előadáson vettek részt.

Záróprogramként a gyermekek a Móricz Pál Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény által megrendezésre került Jégkorszak kiállítást is megtekintették.

2021 nyarán több mint 50 gyermek számára biztosított ellátást a nyári szünet ideje alatt.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Több olyan gyermek is részt vesz az oktatásban, akiknek anyagi okok vagy szülői elhanyagolás miatt nem biztosítják otthon a reggelit, holott a reggeli a legfontosabb étkezés, melynek elmaradása alulteljesítést, adott esetben akár agressziót is okozhat.	Minden gyermek reggelizzen önkormányzati program

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Településünkön a 2021. évi adatok szerint 8167 fő a nő és 8523 fő a férfi lakosság száma. A nők összlakossághoz viszonyított aránya 49,20 %. A 2018-2023. évekre elfogadott HEP adatai még azt mutatták, hogy Hajdúnánáson a nők aránya 59 éves korig szinte minden évben alul maradt a férfiakénál, az 59. életévtől viszont jelentős volt a különbség a nők javára. A nemek közötti arány azonban 2021-re megfordult és ma a férfiak száma magasabb.

A nyilvántartott álláskeresők között a nők aránya a vizsgált időszakban mindig magasabb a férfiakénál.

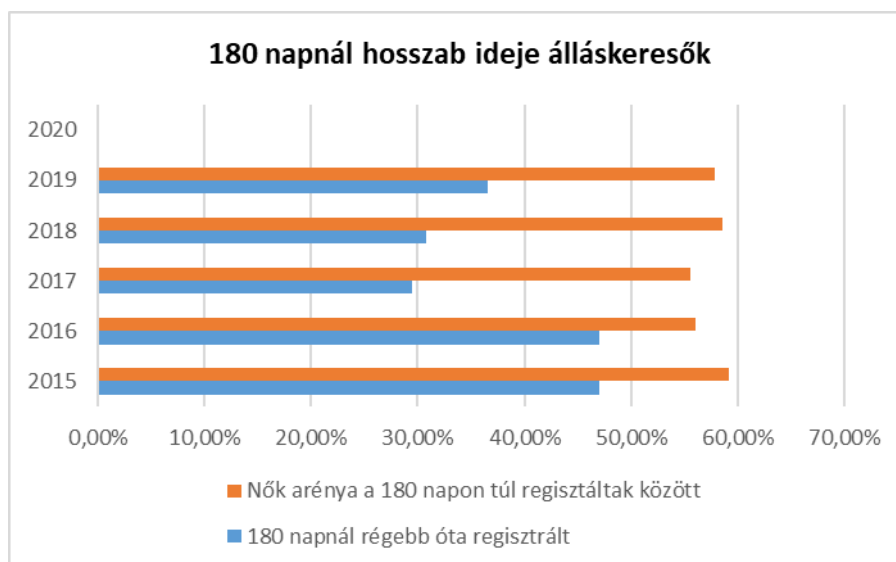
5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	5,98%	6,77%	6,38%
2016	5,54%	5,83%	5,69%
2017	4,35%	5,03%	4,69%
2018	2,81%	3,41%	3,11%
2019	2,05%	2,50%	2,28%
2020	n.a.	n.a.	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Több adatsorban is elemeztük már a munkanélküliségi adatokat. Itt a regisztrált munkanélküliek adatait látjuk nemenkénti bontásban. A csökkenő tendencia mellett a nők esetében lassúbb folyamat tapasztalható, ők maradnak tovább a munkanélküli státuszban. Sajnos nincs adatunk a hajdúnánási foglalkoztatottak számát illetően, hiszen az állandó népességi adat és a regisztrált munkanélküliek adatának különbözete nem egyezik meg ezzel.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	47,06%	59,17%
2016	47,04%	55,97%
2017	29,51%	55,56%
2018	30,75%	58,56%
2019	36,54%	57,89%
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek számát elemezve azt is látjuk, hogy a nők hosszabb időt töltenek el munka nélkül, elhelyezkedésük nehezebb a férfiakénál.

A HEP készítése óta tapasztalati adatok alapján kimutatható, hogy a közfoglalkoztatás mezőgazdasági jellegű tevékenységeiből az elsődleges munkaerőpiacra több nő kerül ki, mint

az ezt megelőző időszakokban, így ezen családok megélhetése stabilabb, anyagi szempontból biztonságosabbá vált.

A koncentrált gazdasági területek (pl. ipari parkok) most népesülnek be, jellemzően férfi munkaerő foglalkoztatását igénylik az itt működő vállalkozások. A korábbi varrodák, melyek a szakiskolai, szakközépiskolai képzésből kikerülő nőket foglalkoztatták, visszafejlődtek. Mindezek következtében a nők foglalkoztatási lehetőségei beszűkültek, leginkább a szolgáltató ágazatok (kereskedelem, vendéglátás,) biztosítanak munkalehetőséget, valamint az intézményhálózat oktatási-egészségügyi-szociális területe ad megélhetést biztosító kereseti lehetőséget.

A közoktatási, közigazgatási, egészségügyi és szociális intézményekben, szervezetekben való alkalmazások olyan napközbeni elfoglaltságot jelentenek, amelyek mellett a nők családban történő szerepvállalása teljes értékű. A kereskedelem, valamint a termelő egységek egy része a nyitvatartás, a műszak beosztás miatt nehezen tolerálja a nők, elsősorban a kisgyermekes anyák rugalmas munkahely igényét. Ezért nehéz a munka világába visszakérülni a gyermekvállalást követően.

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma radikálisan lecsökkent, a nők aránya közöttük nem ismert.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	765	85
2016	676	61
2017	549	49
2018	361	36
2019	260	23
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nők egy része - elhelyezkedésének előmozdítása érdekében – különböző foglalkoztatást segítő programokban, képzésekben vesz részt annak érdekében, hogy szaktudása, többretű ismeretei alapján a munkavállalási esélyei növekedjenek.

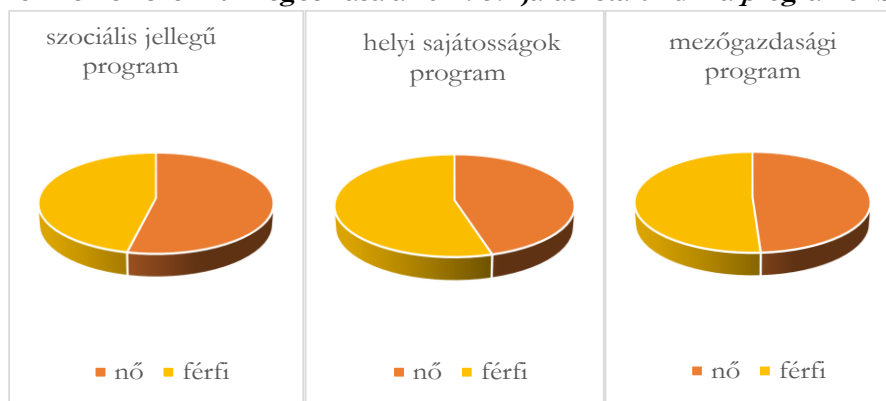
c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Városunkban a nők, különösen az alapfokú és szakiskolai, szakközépiskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei alacsonyabbak. A helyi középiskolai képzés is tradicionálisan inkább a fiú tanulók képzésében jár élen. A nők klasszikus női ruha készítő képzése megszűnt, helyébe lépően vannak képzések - idegenforgalmi, humán, egészségügyi, szociális, közgazdasági szakmacsoportok területén -, azonban tényleges felvevőpiac, munkalehetőség híján nehéz a képzésből kikerülők helyben történő foglalkoztatásának megvalósítása.

Az utóbbi nyolc évben a Start Munkaprogramban van lehetőség az alacsony iskolai végzettségű nők foglalkoztatására. Fontos és nagyságrendileg elsőbbséget élvez e munkák körében a kommunális és környezetvédelmi tevékenység. A nők további munkaerő megtartása érdekében a város vezetése a mezőgazdasági feldolgozóipar telepítésének ösztönzését szorgalmazza. Tartós igény jelentkezik a női munkára a Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás keretén belül szervezett kézműves tevékenységre. A kézműves termékek előállítását a Bartók B. krt. 27. szám alatt kialakított műhelyekben folyt. A program keretein belül szalma, nemezelt, hímzett és bőrdíszmű kézműves termékeket állítunk elő, valamint népszerűsítjük ezen népi iparművészeti tevékenységeket. A 2021. évben 27 fő számára tudunk értékteremtő munkát biztosítani.

Önkormányzatunk különös figyelmet fordít a közfoglalkoztatás keretében a nők foglalkoztatására, arányukat programonként az alábbi diagrammok mutatják:

A dolgozók nemek szerinti megoszlása a 2021. évi járási startmunka programokban

Forrás: helyi adatgyűjtés

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor, ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni; az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében.

Hajdúnánáson ezzel a kérdéskörrel kapcsolatos probléma az adatgyűjtés során nem került felszínre, így nem releváns a helyi esélyegyenlőségi program készítésekor.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Városunkban hosszú évekig problémát jelentett a nők gyermek vállalást követő munkába állásának biztosítása, ugyanis kevés volt a bölcsődei férőhely (20 fő), így a gyermekek óvodáskora előtt csak kevés családanya tudott visszamenni dolgozni. Az önkormányzat 2008. évi pályázata alapján a Városi Bölcsőde kapacitás bővítő, felújító beruházásának következtében a férőhelyek száma 2012-ben 20-ról 50 főre emelkedett. Az a kormányzati intézkedés, amely a GYED-ről, GYES-ről visszatérő anyák részére lehetővé tette a GYED/GYES mellett a teljes

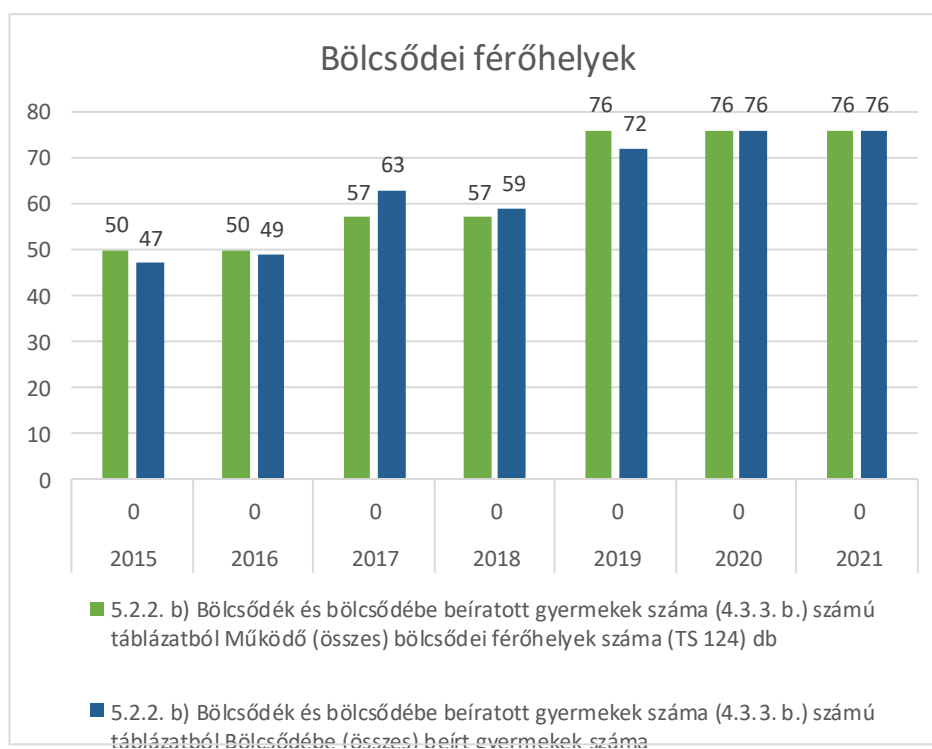
munkabér kifizetését is, újra bölcsődei férőhely hiányt indukált a városban. Önkormányzatunk a Bölcsődei fejlesztési program keretében a 4080 Hajdúnánás, Attila u. 26. szám alatti ingatlanon lévő épület bölcsődei férőhelybővítéssel járó átalakítására pályázatot nyújtott be, melynek segítségével újabb 14 fős bölcsődei férőhelyet tud biztosítani a városban. A bölcsődei férőhely hiányt a Segítségel Élők Alapítványa is észlelte, 12 férőhellyel indították meg a szolgáltatásukat a városban.

Jelenleg ismét azt tapasztaljuk, hogy a meglévő 76 bölcsődei férőhely is kevés, több édesanya azért marad otthon a gyermekével, mert nem kap bölcsődei ellátást, vagy más megoldást kell találnia. A jelentkező férőhely hiányt most a Hajdúnánási Református Egyház igyekszik pótolni, pályázatot nyújtott be egy egyházi fenntartású bölcsődei intézmény megépítésére. A működés megkezdésekor várhatóan újabb 24 fővel bővül a városi bölcsődei férőhelyek száma.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú tábl

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	50	47
2016	50	49
2017	50	53
2018	50	51
2019	62	64
2020	62	64
2021	62	64

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Forrás: TEIR, KSH, Helyi adatgyűjtés

A védőnői szolgálat az önkormányzat által meghatározott 7 védőnői körzetben biztosítja a területi védőnői, iskola-egészségügyi feladatokat, további 2 önálló iskolavédőnői státusz pedig növeli az iskolavédőnői feladatok hatékonyságát. A demográfiai adatok azt mutatják, hogy a 0-3 éves korosztály esetén enyhe emelkedést tapasztalunk, ezért különösen fontos, hogy a védőnői álláshelyeinket sikerült betöltenünk.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	9	626	89
2016	8	630	79
2017	14,2	654	82
2018	7+2	668	95
2019	7+2	686	98
2020	7+2	698	99,7
2021	7+2	686	98

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Hajdúnánás Városi Önkormányzat fenntartásában egyedül a **Hajdúnánási Óvoda** (4080 Hajdúnánás, Magyar u. 104. szám) maradt, településünkön további egy óvoda működik: a **Hajdúnánási Református Általános Iskola és Óvoda** 4080 Hajdúnánás, Iskola u. 10. szám alatti telephelye (a továbbiakban: Református Óvoda). Mindkét intézményben biztosítottak a személyi és tárgyi feltételek a 3-6 éves korosztály számára.

Az intézmények az alapító okirataik szerinti gyermeklétszámot fogadhatják, melyet a beíratások időszaka alatt fel is tudnak tölteni. Ebből következik, hogy azokat a gyermekeket, akik a nevelési év közben töltik be a 3. életévüket, helyhiány miatt el kell utasítani. Ezek a gyermekek maradnak a bölcsődében, vagy otthon, vagy más megoldást keresnek a szülők. A Városi Bölcsődében az ott maradó 3. életévet betöltött gyermekek is okoznak helyhiányt. Az óvodai férőhely kapacitás növelésére a városi önkormányzat nyújtott be pályázatot, új épület építésével tervezi a férőhelyhiányt megoldani.

A 2020. évben kialakult pandémiás időszak a munkáltatók részéről olyan új foglalkoztatási formák bevezetését sürgette, amelyek ugyan eddig is rendelkezésre álltak lehetőségként, azonban alkalmazásuk elmaradt. Az iskolai online oktatás bevezetésével sok nő volt kénytelen az otthoni munkavégzés technikai feltételit kialakítani és a home office foglalkoztatásra áttérni. A kialakult gyakorlatnak köszönhetően a veszélyhelyzet megszűnését követően is maradt ez a foglalkoztatási forma néhány esetben, de városunkra alapvetően nem jellemző.

Önkormányzatunk minden évben megszervezi a nyári napközi gyermekfelügyeletet, valamint a nyári szociális gyermekétkeztetés keretében nyújt ingyenes étkezési lehetőséget az általános iskolás korú, szociálisan rászoruló gyermekeknek. Ennek adatait a gyermekek helyzetelemzésénél ismertettük.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A városunkban a felelős gyermekvállalás intézményi háttere, önkormányzati támogatottsága adott. A feltételekről részletesen szoltunk az előző pontokban (védőnői szolgálat, gyermekorvosi ellátottság, bölcsőde, óvoda, iskola). Az önkormányzat a gyermekszületési támogatással, újszülöttek fájának avatásával, a Városházán kihelyezett babázászlóval jelzi a fiatalok felé, hogy minden gyermeket szeretettel fogad a közösség.

A Bocskai utca végén átadott Fecskelakások és Fecskeotthonok a fiatalok számára biztosít kedvezményes lakhatást a közös életkezdéshez, gyermekvállaláshoz.

Gyermekszületések száma	
2015	153
2016	169
2017	179
2018	148
2019	176
2020	188
2021	175

Forrás: KSH

A családtervezés ösztönzéséhez járulhat hozzá pl. a munkavállalói igényekre, szükségletekre épülő rugalmas munkahelyek kialakítása, a nők körülményeihez leginkább alkalmazkodó foglalkoztatási és munkaszervezési formák kialakítása.

Hajdúnánás Város Önkormányzata – lehetőségeihez mérten – igyekszik nyári szakmai gyakorlat, diák munkaprogram útján „haza” hívni és munkalehetőséget biztosítani a más városban tanuló diákoknak, frissen végzett szakembereknek. Mindezen erőfeszítések azonban csak mérsékelni tudják az öregedési index mutatót.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Sok adat lát napvilágot a nők elleni erőszakkal kapcsolatban. A legtöbb esetben azonban ezek az esetek látensnek maradnak. Egy felmérés szerint az EU-ban 15 éves korára minden harmadik nő tapasztal szexuális vagy fizikai erőszakot. Az esetek nagy részét soha nem jelentik a hatóságoknak. A családon belüli erőszak minden formája elítélendő (szóbeli, lelki, testi (fizikai) szexuális, gazdasági), kormányzati intézkedések és jogvédő szervezetek dolgoznak azon, hogy nők elleni erőszak felszámolása érdekében milyen jogalkotási és eljárási döntések szükségesek Magyarországon.

Az esetek látens jellege miatt nem ismertek a Hajdúnánási adatok.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A település nagyságához mérten nem kötelezően ellátandó feladat az anyaoththon, vagy a családok átmeneti otthonának működtetése, azonban mind az önkormányzat, a járási hivatal, mind a családsegítő szolgálat segítséget nyújt a krízishelyzetben lévőknek a szolgáltatás elérésében.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Városunk képviselő-testületében a képviselők 25 %-a nő. A város történetében első alkalommal nő alpolgármestere van a városnak.

A képviselő-testület bizottságaiban a 26 bizottsági helyen 8 nő bizottsági tag vesz részt az önkormányzati munkában. A 4 bizottság elnöke közül 2 elnök nő.

Az önkormányzati intézmények (beleértve a Hivatalt is) vezetőinek 80 %-a nő. Az önkormányzati gazdasági társaságok vezetői között 1 fő nő ügyvezető van.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Településünk fontos feladata a népességmegtartó képesség erősítése, az elvándorlás megakadályozása, mely alapot teremthet a jövőbeni fejlesztéseknek. A város népességmegtartó erejét meghatározó módon a munkahelyteremtés, a foglalkoztatás bővítése tudja növelni.

Egészségügyi szempontból a kor előrehaladtával, mind a férfiak, mind a nők esetében jelentősen csökken a rendszeres testmozgás gyakorisága. E tény felismerve Hajdúnánás Város Önkormányzata a település gyermek és felnőtt lakossága számára **Városkártya** kiadását határozta el. E kártya segítségével többek között 50%-os kedvezményes belépőjeggyel vehetik igénybe a helyi lakosok a Városi Gyógyfürdő szolgáltatásait.

A nők egészségi állapotának kialakulását a felnőtt és az idősebb korosztályt érintően már a felvett szokások, a beállítódások, az életmód, a kultúra nagyban befolyásolják. A Hajdúnánás lakosságának helyzetértékeléséhez összegyűjtött adatok azt mutatják, hogy szoros összefüggés van az életkor, az iskolai végzettség, a havi háztartási jövedelem nagysága, valamint az egészségi mutatók és az egészségügyi ellátó rendszer igénybevételének gyakorisága között.

Az emlőszűrésre behívott 45-65 éves nők közül 45 %-a vett részt a szűréseken, az önkormányzat évente 4 alkalommal biztosította ehhez a szállítást. A részvételi arány még mindig alacsony, azonban országos viszonylatban jó eredménynek mondható, az országos átlag 40 %. A WHO elvárás 70 %-os.

A pandémia időszakában az utazást a járványügyi intézkedésekre tekintettel nem szerveztük, az értesítést kapók maguk oldották meg a beutazást a szűrés helyszínére.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Helyben kevés a prevenciószűrési lehetőség, nincs a városban működtetett emlőszűrés, emiatt az érintettek egy része anyagi okok miatt nem tud részt venni a szűréseken.	Ingyenes csoportos utaztatás megszervezése az emlőszűrésre Debrecenbe, illetve helyi szűrések megszervezése (szűrőbusz)
Bölcsődei férőhely hiányában a nők nem tudnak visszaállni a munkába a GYED/GYES után.	Bölcsődei kapacitásbővítés

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A 2022. január 1-ei adatok szerint Hajdúnánáson az **16 577** fős állandó népességszámhoz viszonyítva **1 183 fő** a 60-64 éves korosztály, illetve **3 261 fő** a 65 éven felüli korosztály létszáma.

A 65 éven felüliek közül kiemelkedő a nők és a férfiak száma közötti különbség:

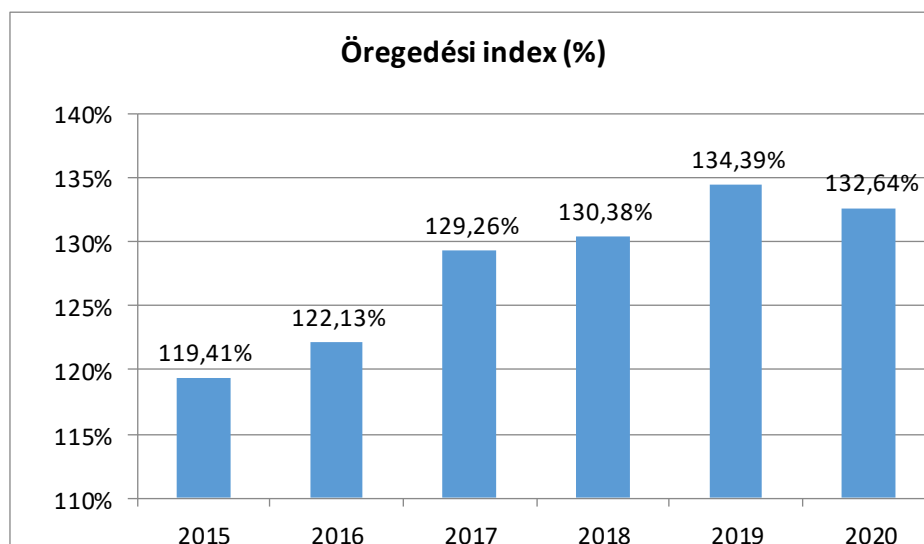
- 65 év feletti nők: **1 262 fő**, aránya **7,56%** a lakosságszámhoz viszonyítva
- 65 év feletti férfiak: **1 999 fő**, aránya **11,98%** a lakosságszámhoz viszonyítva

A 2018-as adatokhoz képest jelentős az eltolódás a 65 év feletti nők adataiban, **11 %-ról 7,56 %-ra** csökkent az állandó népességben belüli arányuk.

A lakónépességben belül az idősök arányát mutatja az öregedési index. Ez a mutató a gyermekek számához viszonyítja a 65 év feletti lakosságszámot. Hajdúnánás vonatkozásában az öregedési index folyamatosan nő 2019-ig, 2020-ra enyhe csökkenés látszik (**1,75 %**).

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	2 922	2 447	119,41%
2016	2 964	2 427	122,13%
2017	3 070	2 375	129,26%
2018	3 077	2 360	130,38%
2019	3 150	2 344	134,39%
2020	3 109	2 344	132,64%
2021	3 186	2 353	135,40%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A nyugdíjkorhatár emelésével a nyugellátásban és egyéb járandóságban részesülők száma eltolódik. A tendenciát mutatja az alábbi adatsor. Miközben a város társadalma előregedő, az összes nyugdíjasok száma csökken. A nők 40 program a bevezetésekor igen népszerű volt a városban is, ma már egyre többen döntenek úgy, hogy nem élnek ezzel a lehetőséggel és aktívak maradnak a megszerzett 40 év szolgálati idő után is.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	1685	2665	4350
2016	1666	2656	4322
2017	1632	2664	4296
2018	1579	2646	4225
2019	1587	2630	4217
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)
2015	63	20	1272	1924	5	242	n.a.
2016	56	2	1279	1981	7	230	n.a.
2017	52	2	1257	2017	3	219	20
2018	50	2	1225	2052	5	199	20
2019	49	2	1236	2074	5	178	22
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) *idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;*

A jelenleg hatályos jogszabályok alapján öregségi nyugdíjasnak az a személy tekinthető, aki a rá érvényes öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és öregségi nyugdíjat állapítottak meg részére.

Azok a kormányzati intézkedések, amelyek a nyugdíjasok, vagy 55 év felettek foglalkoztatását szorgalmazzák a városban is éreztetik hatásukat.

Hajdúnánás városában a nyilvántartott álláskeresők korcsoportonkénti megoszlása az elmúlt években a következők szerint alakult:

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		Fő összesen	765	676	549	361	260
41-45 év (TS 042)	Fő	70	59	44	36	23	n.a.
	%	9,15%	8,73%	8,01%	9,97%	8,85%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	78	79	50	26	26	n.a.
	%	10,20%	11,69%	9,11%	7,20%	10,00%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	89	71	53	36	22	n.a.
	%	11,63%	10,50%	9,65%	9,97%	8,46%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	99	74	70	33	23	n.a.
	%	12,94%	10,95%	12,75%	9,14%	8,85%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	55	64	80	59	58	n.a.
	%	7,19%	9,47%	14,57%	16,34%	22,31%	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az a folyamat egyértelmű, hogy minden korcsoportban csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma, mely összességében az álláskeresők számának csökkenéséből adódik. Az 5 év folyamata azt mutatja, hogy a 61 év és afeletti munkavállalók száma nőtt leginkább az álláskeresők között. Ők találnak legnehezebben munkát, míg a fiatalok könnyebben tudnak elhelyezkedni a munkaerő piacon. Bár a nyugdíjas korúak nincsenek regisztrálva a járási hivatalokban, azt láthatjuk, hogy a nyugdíj korhatár felé közeledve nő az álláskeresők száma.

b) *tevékeny idős kor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;*

Hajdúnánás városában elsősorban a Start munkaprogram az, amely nagyszámú 55 éven felüli lakos foglalkoztatását tette lehetővé az elmúlt évben.

A kormányzati célkitűzések és intézkedések hatására várhatóan kedvezőbb környezet alakul ki az 55 év feletti munkaképes állapotban lévő lakosok foglalkoztatására.

Mezőgazdasági jellegű település révén a nyugdíjasaink jelentős része tevékenyen tölti a szabadidejét. Többen zártkerti tulajdonosok vagy otthon kertészkedéssel, állattartással

foglalkoznak. A Városi Piac termelői piaci részén a zöldség-gyümölcs, tojás száraztészta, méz, lekvárok és egyéb termékek értékesítésére lehetőség van heti két napon. Kifejezetten nyugdíjasok foglalkoztatását célzó programokról nincs információ.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Hajdúnánáson ezzel a kérdéskörrel kapcsolatos probléma az adatgyűjtés során nem került felszínre, így nem releváns a helyi esélyegyenlőségi program készítésekor.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Hajdúnánáson az egészségügyi alap- és szakellátásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítva van az idős korosztály tagjai részére is. A különböző szakellátások igénybevételéhez a teდეjieknek be kell utaznia Hajdúnánás központjába, amely nyilvánvalóan több időt és energiát igényel a részükről.

Az egészségügyi ellátást biztosító Szalay János Rendelőintézet a városközpontban helyezkedik el, az épület akadálymentesített. A Rendelőintézetben 20 szakellátás keretében 362 szakorvosi órászámmal gondoskodnak a betegellátásról.

Az orvosi ügyeletet az Országos Mentőszolgálat biztosítja. Az épület jól megközelíthető, akadálymentes, az idős korosztály számára a város többi lakosával egyenlő feltételekkel elérhető.

A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés az idősek számára szintén a többi városlakóval egyenlő feltételekkel biztosított.

Az arra jogosultak a Hajdúnánási Járási Hivatalban vagy a Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatalban intézhetik szociális ügyeiket. Az épületek mindegyike akadálymentesítve van.

Hajdúnánás a szociális ellátások terén intézményrendszerrel jól ellátott. A városban integrált intézményként működik a Család- és Gyermekejóléti Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde, valamint az idősebbek szolgáltatásait biztosító Gondozási Központ.

A Képviselő-testület ellátási szerződés alapján a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, az idősek nappali ellátása, valamint az idősek átmeneti elhelyezése szociális szolgáltatásokat a feladatok ellátásnak jobbítása és szolgáltatás színvonalának emelése céljából átadta a Hajdúnánási Református Egyházközség (4080 Hajdúnánás, Kossuth u. 2. szám) ellátásába.

A Hajdúnánási Református Egyházközség a Hajdúnánási Református Egyházközség Idősek Otthona és Szociális Gondozási Központja, Református Szociális Gondozási Központ (4080 Hajdúnánás, Polgári u. 12. szám, 4080 Hajdúnánás, Dorogi u. 14. szám) a következő szociális szolgáltatásokat nyújthatja:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás – az ellátható személyek száma 30 fő
- idősek nappali ellátása (idősek klubja), demens betegek nappali ellátása – a férőhelyek száma 25
- időskorúak tartós bentlakásos szociális ellátása- férőhelyek száma 15

- időskorúak átmeneti ellátása – a férőhelyek száma 3

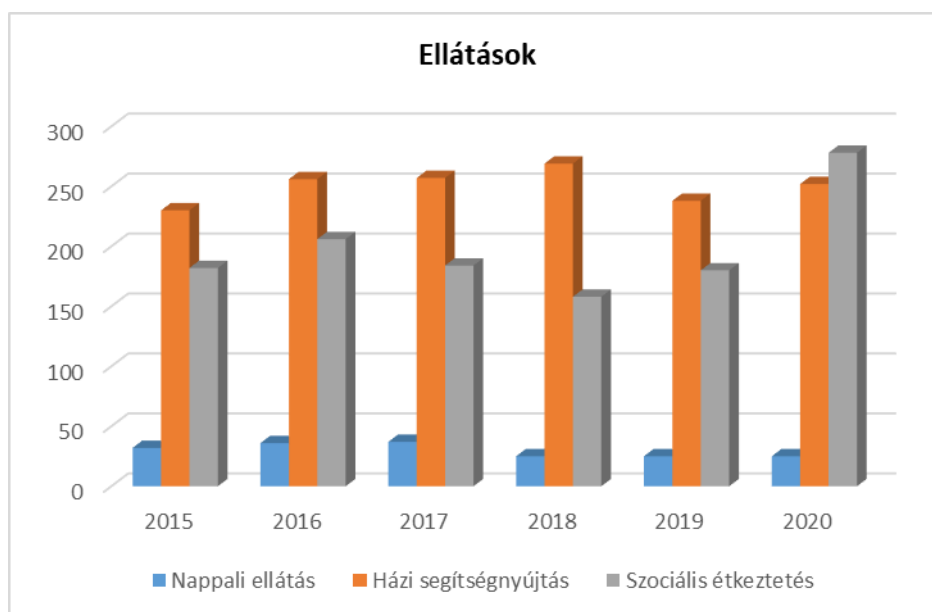
Az idősek számára elérhető szociális ellátások igénybevételét az elmúlt 5 évben az alábbi diagram mutatja be. A nappali ellátás létszáma állandó, a házi segítségnyújtás és a szociális étkezés igénybevétele változó. E két utóbbi ellátási formánál a szolgáltatók száma is nőtt a városban, amennyiben igény merül fel, ellátást mindenki talál valamelyik szolgáltatónál.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	2 922	32	230	182
2016	2 964	36	256	206
2017	3 070	37	257	184
2018	3 077	25	269	158
2019	3 150	25	238	180
2020	3 109	25	252	278
2021	3261	25	261	281

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

A szociális ellátások igénybevételei lehetőségét és sokszínűségét a 3.6. pontban táblázatban mutattuk be.

A szociális ellátások minden formája a többi városlakóval azonos feltételek mellett egyenlő eséllyel elérhető, így az idősek számára is.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat koordinálásával, a szociális ágazat képviselőinek és a helyi

civil szervezetek részvételével 2015 decemberében megalakult az Idősügyi Tanács, amely fontos szerepet vállal az idős városlakók életkörülményeinek javításában és az őket érintő problémák feltárásában.

A Tanács Tagjai: a létrehozó önkormányzat és a munkaszervezeti feladatokat ellátó Hajdúnánási közös Önkormányzati Hivatalon túl:

-a nyugdíjasokat összefogó civil szervezetek:

1. Tedeji Nyugdíjas Egyesület 1 fő
2. Hajdúnánási Ezüstkör Nyugdíjas Egyesület 1 fő
3. Hajdúnánási Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete 1 fő

- Idősokkal foglalkozó önkormányzati, egyházi és civil fenntartású intézmények:

1. A „Segítő Kezek” Idősügyi projektet működtető Család- és Gyermejkölési Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde 1 fő,
2. Hajdúnánási Református Egyházközség Szociális Gondozási Központja 1 fő
3. Római Katolikus Egyházközség Házi Segítségnyújtó Szolgálat 1 fő
4. Hajdúsági Szociális Nonprofit Kft 1 fő
5. Baptista Tevékeny Szeretet Misszió 1 fő

- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúnánási Járási Hivatala 1 fő.

Az Idősügyi Tanács elfogadott szervezeti és működési szabályzat szerint ülésezik. Az idősök problémáinak feltárására, megismerésére és a beavatkozások meghatározására önkormányzati szinten a legmegfelelőbb szervezeti forma, így működése és működtetése indokolt a továbbiakban is.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	1685	2665	4350
2016	1666	2656	4322
2017	1632	2664	4296
2018	1579	2646	4225
2019	1587	2630	4217
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Városunk közművelődésre lehetőséget biztosító intézményhálózattal rendelkezik. Bár számszerűen nem magas az intézmények száma, az általuk nyújtott szolgáltatások a lakosság széles körének érdeklődési körét elégti ki, köztük az idős korosztályét is. A civil szervezetek bázisa a Kéky Lajos Művelődési Központ, ahol a tevékenységükhöz helyiséget, szakmai és technikai segítséget is kapnak.

c) idősök informatikai jártassága;

Napjainkban az informatikai eszközökhöz, illetve az ezeken keresztül elérhető információkhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás már a társadalom működésének alapvető elemévé vált. Azok a csoportok, melynek tagjai nem érik el ezeket az információkat, a már meglévő gazdasági-társadalmi hátrányuk mellett egy újabb hátránnyal, a digitális-kirekesztettség hátrányával megterhelve kell, hogy éljenek, azaz kimaradnak a társadalmi integrációjuk szempontjából rendkívül fontos folyamatból. Ami 20 évvel ezelőtt a számítógépek világát jelentette, az mára az okos telefonok napi használatával egészül ki. A telefonok használata pedig minden területen fontos az időskorúak számára is.

A digitális egyenlőtlenségek csökkentése érdekében indították el 2008-ban nyugdíjasok számára az **internet tanfolyamot** is. Az első tanfolyam után alakult meg a **Nyugdíjas Internetezők Klubja**, amely a mai napig is töretlen népszerűségnek örvend. Az alapító tagok célja az volt, hogy a tanfolyamon elsajátított ismereteiket tovább bővítsék. A klubban a résztvevők egymást tanítják, egymásnak adják át az internetezéssel kapcsolatos tudásukat. A klubfoglalkozásokra kéthetente hétfőn kerül sor az Ifiházban. Az Ifiházat jelenleg a Nánás Pro Cultura Kft. üzemelteti, a klub működéséhez infrastrukturális háttérrel és szakmai segítséget nyújt.

2015-ben a Móricz Pál Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény csatlakozott a Kormány által meghirdetett Digitális Jólét Programhoz. A Program keretei között bárki ingyenes veheti igénybe a szolgáltatásokat, ami elsősorban az interneten elérhető szolgáltatásokhoz történő hozzáférést jelenti (ügyfélkapu, időpontfoglalás rendelésekre, hivatali ügyintézés). A könyvtár dolgozói a program kezdetén tartottak tanfolyamot is, ahol elsősorban az idősebb korosztály mutatott érdeklődést a lehetőség iránt. A szolgáltatás ma is rendelkezésre áll, ingyenesen bárki, az idősek is igénybe vehetik.

d) a generációk közötti programok.

Bár konkrét adataink nincsenek a városban az elmagányosodás folyamatáról, vagy annak mértékéről, mint a magyar társadalomban általában, a városban is vannak egyedül élő idősek. A város 4 pontján működő idősek bentlakásos intézményében a dolgozók nagy hangsúlyt fektetnek a bentlakók mentális gondozására, közösségi programok szervezésére. A 2018-2023. évekre elfogadott HEP **intézkedésként fogalmazta meg a társadalmi elszigeteltség csökkentését.** A városban A Hajdúnánási Református Egyházközség az összekötő kapocs a feladat végrehajtójaként megjelölt Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium és az Egyházközség fenntartásában működő Idősek Otthona és Szociális Gondozási Központ között. A Gimnázium diákjainak egy része -különösen azok, akik egészségügyi, szociális pályára készülnek-, az idősekkel tölti el a számára kötelezően előírt önkéntes munkát. Ezek nem kizárólag személyes találkozások, hanem megvannak azok a rendezvények, ahol közösen vesznek részt a diákok az idősekkel. A tapasztalatok pozitívak mindkét fél részéről.

Jelenleg ez a program kizárólag az Egyházközség két intézménye között működik, a városban működő többi, idősek ellátásával foglalkozó intézményre is kívánatos az intézkedés végrehajtásának kiterjesztése.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Összességében elmondható, hogy a fenti 6.3. pontjában ismertetett, az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programokon kívül elsősorban a Kéky Lajos Művelődési Központ által megrendezett rendezvények azok, amelyek ezen csoport tagjait célozzák meg. A pandémia időszaka bekorlátozta a találkozásokat az idős korosztály részére, így az elmúlt két évben a programok teljesen visszaszorultak.

A korábbi években az alábbi programok adtak lehetőséget az idősök számára a kikapcsolódásra, találkozásra:

- városi Nyugdíjas kórustalálkozó,
- a minden év júliusában megrendezett Hagyományos Aratók Találkozója, amelyen zömmel idősebb korú emberek mutatják meg a hagyományos kézi aratás alapfogásait,
- minden év október 1-jén a Zene Világnapja alkalmából a nyugdíjasok részére szervezett előadás és
- az évente megrendezett pedagógus nap, amelyre meghívást kapnak a nyugdíjba vonult pedagógusok,
- az egészségügyi dolgozók és a szociális és gyermekvédelem területén dolgozók napja
- Nyugdíjas Kórusok Hajdú-Bihar Megyei Találkozója
- Minden év október elején az Idősök Világnapja
- Színházi előadások évente 3-4 alkalommal
- Operett gála évente 1 alkalommal
- Adventi koncert a református templomban
- Nyugdíjas alkotók kiállításai

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
az Idősök otthonában élő, és nappali ellátást igénybe vevőhöz tartozó nélküli személyek társadalmi elszigeteltségének mérséklése szükséges	Középiskolások a számukra kötelező önkéntes munkát töltsék az idősothonokban, segítsék az ellátottakat, látogassák őket.
Internet használat elsajátítása az idősök számára is szükséges a mindennapi ügyintézéshez.	Internetklub működtetése
Az önkormányzat az általa létrehozott Idősügyi Tanácson keresztül tájékozódjon az idősöket érintő városi problémákról.	Idősügyi Tanács működtetése az SZMSZ-szerint.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében az Országgyűlés - összhangban az Alaptörvénnyel és a nemzetközi jog általánosan elismert szabályaival - megalkotta a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban Fot.).

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8. §-a szerint közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

- a) fogyatékosága,
- b) egészségi állapota

miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

A Hajdúnánáson élő fogyatékos személyekről továbbra sem áll rendelkezésre adat, ezért a fogyatékkal élők helyzetéről nem lehet pontos elemzést készíteni. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló adattábla az érintett személyi körnek csak egy részét fedi le.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemeként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	247	354	601
2016	233	337	570
2017	230	323	553
2018	211	299	510
2019	213	287	500
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Önkormányzatunknak kötelező feladata a fogyatékosok nappali ellátásának biztosítása, melyet jelenleg a Baptista Tevékeny Szeretet Misszióval kötött feladatellátási szerződés alapján biztosít. A Dorogi utca 51. szám alatt működő intézmény színes programokkal, magas színvonalú ellátást biztosít az ellátottak részére.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	16
2016	16
2017	16
2018	15
2019	10
2020	13
2021	19

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Kézmű Közhasznú Nonprofit Kft. (székhelye: 1147 Budapest, Csömöri út 50-60.) 1953 óta működő könnyűipari vállalat. Hazai, illetve külföldi megrendelésre készít konfekció- és bórdíszműipari, valamint vegyesipari termékeket.

A Kft. Hajdúnánás, Polgári úti telephelyén lévő üzeme 2011 szeptemberében kezdte meg működését 22 fővel, melyből akkor 3 fő volt megváltozott munkaképességű dolgozó. 2014-ben bútorgyártó üzem létesült, újabb 30 fővel, akkor a hajdúnánási telephely dolgozóinak több mint háromnegyede volt megváltozott munkaképességű alkalmazott.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 312/2012. (VIII. 09.) számú Képviselő-testületi Határozatával a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 23. § szerinti rehabilitációs hozzájárulás mértékének minimalizálását határozta el a megváltozott munkaképességű személyeknek az önkormányzat és intézményeinél történő foglalkoztatása mellett.

A hivatkozott képviselő-testületi döntésnek megfelelően az önkormányzat intézményei és gazdasági társaságai a lehetőségeik függvényében foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű dolgozót.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hajdúnánáson a foglalkoztatás területén nincs tudomásunk szándékolt hátrányos megkülönböztetésről.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Baptista Tevékeny Szeretet Misszió tevékenységéről szólunk, aki a nappali ellátást biztosítja az önkormányzattal kötött feladatellátási szerződés alapján.

A fogyatékossgal élők számára a fogyatékossg formájának megfelelően a civil szféra szervez programokat.

A Segítséggel Élők Alapítványa (székhelye: 4080 Hajdúnánás, Bethlen Gábor krt. 7-9.) 2006 tavaszán jött létre azzal a céllal, hogy fiatal felnőtt fogyatékos /főként értelmi fogyatékos/ személyek számára nyújtson bentlakásos, otthont nyújtó ellátást. Egy TIOP-os pályázattal 2012-től lehetőség nyílt az intézmény férőhelyek bővítésére, a meglévő épület korszerűsítésére és modernizálására. Így jött létre Hajdúnánáson az első támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére. Ez a szolgáltatás már két új lakással bővült, így már három támogatott lakhatás, egy ápoló – gondozó intézmény működtetése a feladatunk. 2020. januárjában fogyatékos személyek számára indítottak nappali ellátást.

Legfőbb küldetésük, hogy lakóik munkavégzésükön keresztül a társadalom hasznos tagjaivá váljanak. Kiemelt céljuk, hogy intézményük lakói megismerhessék a mindennapi munkavégzésben rejlő örömet, életük színesebbé, hasznosabbá váljon.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők a magasabb szintű jogszabályok által meghatározott ellátásokat vehetik igénybe. Az önkormányzatnak kifejezetten fogyatékossgra tekintettel megállapítható támogatási formája nincs.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A Szalay János Rendelőintézet a jogszabályi előírások szerint akadálymentes. Az alap egészségügyi ellátások (gyermekorvos, háziorvosi ellátás) mindenki számára elérhető. Ugyanígy a városban működő szakellátások és az orvosi ügyelet is. A Rendelőintézetben működő gyógytorna és a Városi Gyógyfürdő területén igénybe vehető gyógyászati ellátások a mozgásszervi fogyatékosokkal élők számára helyben elérhető. Az egyéb speciális rehabilitációs ellátások csak a városon kívül vehetők igénybe.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat vakamennyi középülete az akadálymentes

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Középületeink fizikai akadálymentesítése megtörtént. Legtöbb esetben pályázat keretében az épületekben az akadálymentes közlekedésre alkalmas lift került elhelyezésre. A vakok és gyengénlátók számára azonban még nem minden középület tekinthető akadálymentesnek.

A Család- és Gyermekejélési Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde (székhelye: 4080 Hajdúnánás, Kossuth u. 19.) épülete akadálymentesített.

Az arra jogosultak a Hajdúnánási Járási Hivatalban vagy a Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatalban intézhetik szociális ügyeiket. Az épületek mindegyike akadálymentesített.

A városban a közszolgáltatásokat végző szervek épületei szintén akadálymentesek (Posta, Trv Zrt ügyfélszolgálat, gyógyszertárak).

A kulturális és sportprogramokhoz a fogyatékosokkal élők azonos feltételekkel juthatnak hozzá a többi városlakóval.

Az **információs és kommunikációs akadálymentesítettség** biztosítása jelenleg nincs vizsgálva a városi kulturális rendezvények szervezése során. Ezért különösen a látás- vagy hallássérült személyek vonatkozásában felmérni lenne szükséges az ilyen irányú igényeket, és amennyiben szükséges, a személyi és tárgyi feltételek biztosításának lehetőségét.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Hajdúnánásra vonatkozóan nem állnak rendelkezésre olyan statisztikai adatok, amelyek alapján elemzést lehetne készíteni a munkahelyek akadálymentesítettségéről. közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

e) fogyatékosokkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosokkal élő személyek nappali intézménye stb.);

Hajdúnánás Városi Önkormányzat fokozott figyelmet fordít arra, hogy a közszolgálatot ellátó intézmények előtti közterületek akadálymentesítése megtörténjen a fejlesztések, átalakítások során. A városközpontban végrehajtott felújítások alkalmával rámpákat építettünk a Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal, a Városi Piac, Strandfürdő megközelítését segítve, valamint mozgáskorlátozott parkolókat kerültek kialakításra (Köztársaság tér (főtér), Kossuth u., Hunyadi u., Bocskai u., Dorogi u., Fürdő utca).

A városban működő vendéglátóhelyek, üzletek jelentős része szintén megfelel az akadálymentesítésre vonatkozó előírásoknak.

A d) pontban már szóltunk arról, hogy önkormányzatunknak kötelező feladata a fogyatékkal élők nappali ellátását megszervezni. A Baptista Tevékeny Szeretet Misszióval kötött feladatellátási szerződés alapján a Hajdúnánás, Dorogi utca 51. szám alatti intézményben az ellátás magas színvonalon biztosított.

Az Istenszülő Oltalma Görögkatolikus Szociális Szolgáltató Központ Hajdúnánás Magyar u. 46. szám alatti telephelye 45 fő férőhelyen fogyatékkal élő személyek számára nyújt 24 órás teljes körű ellátást.

Az intézményben folyó gondozási tevékenység olyan fizikai, mentális és életvezetési segítséget nyújt, amelynek során az igénybe vevő szociális, testi és szellemi állapotának megfelelő egyéni bánásmódban való részesítése keretében a hiányzó, vagy csak korlátozottan meglévő testi-szellemi funkcióinak helyreállítására és szinten tartására kerül sor. Az intézmény feladata: az ellátást igénybe vevő teljes körű ellátása, ápolása-gondozása mellett biztosítják a szükség szerinti foglalkoztatását és egyéb rehabilitációs jellegű ellátást.

f) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Hajdúnánáson nincs tudomásunk a fogyatékkal élőket érintő, szándékolt pozitív diszkriminációról.

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A fogyatékoság jellege szerint szerveződött civil szervezetek a saját tagságuk számára szerveznek programokat.

A városban jelen van a

- **Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar Megyei Egyesülete (székhelye: 4025 Debrecen, Széchenyi út 37.)** célja a mozgáskorlátozott emberek

- sokoldalú rehabilitációjának,
- szociális biztonságának,
- az aktív, önrendelkezésen alapuló önálló életvitelének,
- a társadalmi közösségekbe való beilleszkedésének,
- emberi és állampolgári jogaik érvényesülésének elősegítése,
- fogyatékoságukból eredő sajátos szükségleteik kielégítésének előmozdítása,
- ezen szükségletek által meghatározott érdekeik képviselése, védelme, érvényesítése.

- **Fehér Bot Alapítvány (székhelye: 4087 Hajdúdorog, Fogadó u. 3-5.) alaptevékenysége:**

A vakok, gyengénlátók és más fogyatékkal élő személyek társadalmi integrációjának és esélyegyenlőségének elősegítése. Alapítványt 1996-ban magánszemélyek alapították. Az alapítók akkor közvetlen célként az Észak-Hajdúságban élő több mint 500 vak és gyengénlátó személy társadalmi esélyegyenlőségének elősegítését, rehabilitációjának és művelődési lehetőségeinek támogatását tűzték ki célul.

- **Mi Érted Élünk Egyesület (székhelye: 4080 Hajdúnánás, Köztársaság tér 16.)**

alaptevékenysége: Sérült gyermekek helyi fejlesztésének megoldása, megfelelő tárgyi és személyi feltételek megteremtésével, a gyermekek családban történő felnevelésének, gondozásának elősegítése, szülők érdekérvényesítési képességének fejlesztése, elszigeteltségük csökkentése. Az egyesület buszt üzemeltet, amelyet bárki igénybe vehet,

tagtársaiknak nagy segítséget nyújt ezzel a szállítási feladatok megoldásában. Programjaikkal a fejlesztésre fektetik a hangsúlyt.

- **Segítséggel Élők Alapítványa (székhelye: 4080 Hajdúnánás, Bethlen Gábor crt. 7-9.)** alaptevékenysége: felnőtt korú értelmileg sérült személyek életkorának, egészségi állapotának és önellátása mértékének megfelelő ellátás biztosítása, bentlakásos otthonban történő elhelyezéssel. Az alapítvány székhelyén működik a Segítséggel Élők Otthona és a Segítséggel Élők támogatott Lakhatása I-III. intézmények.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Városunkban nem tapasztalható társadalmi probléma a fogyatékossgal élőket tekintve.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A közterületeken nem mindenhol megoldott a fizikai akadálymentesítés	Az önkormányzati beruházások alkalmával fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy az akadálymentesítés megtörténjen
A lakosság egy része nem fogékony a fogyatékkal élők problémáira	Érzékenyítő programok szervezése

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) *a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);*

Közfeladat	Szervezet
Közoktatás	Hajdúnánási Református Egyházközség
Szociális ellátás	Hajdúnánás, Tiszagyulaháza és Újtikos a Hajdúnánás Tiszagyulaháza - Újtikos Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás
Gyermekvédelem	Hajdúnánás, Tiszagyulaháza és Újtikos a Hajdúnánás Tiszagyulaháza - Újtikos Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás
Szociális alapszolgáltatások	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Bölcsőde, Hajdúnánási Református Egyházközség Baptista Tevékeny Szeretet Misszió, Római Katolikus Egyházközség, Magyarországi Segítő Szeretetszolgálat Egyesület Cívis Szociális Étkezési Központ Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség Hajdú Sansz Nonprofit Kft
Szakosított szociális ellátások	Baptista Tevékeny Szeretet Misszió, Hajdúnánási Református Egyházközség, Istenszülő Oltalma Görögkatolikus Szociális Szolgáltató Központ
Fogyatékosokkal élők érdekvédelmi szervezetei	Segítségélők Alapítványa Mi Érted Élünk Egyesület Fehér Bot Alapítvány Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar Megyei Egyesülete
Nyugdíjasokat összefogó civil szervezetek	Tedeji Nyugdíjas Egyesület Hajdúnánási Ezüstkör Nyugdíjas Egyesület Hajdúnánási Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Hajdúnánás Városi Önkormányzat a kötelező szociális feladatainak ellátására több egyházi és civil szervezettel kötött felad ellátási megállapodást. Ezeket a HEP során

bemutattuk. Önkormányzatunk minden évben támogatja a civil szervezeteket pályázat alapján programjaik megvalósításában.

A Hajdú-Sansz Kft hajdúdorogi székhellyel Hajdúnánáson is nyújt szolgáltatást a rászorulóknak számára.

Az önkormányzat saját gazdasági társaságaira támaszkodva nyújt szolgáltatást a város lakossága számára (közétkeztetés, népkonyhai alvállalkozóként a Hajdúnánási Közétkeztetési Kft, közösségi terek fenntartása, civil szervezetek támogatása- Nánás Pro Cultura Kft., gyógyászati ellátás- Hajdúnánási Gyógyfürdő kft.)

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

Önkormányzatunk két olyan társulás tagja, amely az esélyegyenlőség biztosításában szerepet játszik: Hajdúnánás, Tiszagyulaháza és Újtikos a Hajdúnánás Tiszagyulaháza - Újtikos Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás, melyet 4 önkormányzat a szociális és gyermekvédelmi feladataik ellátására hoztak létre, valamint az Észak-Hajdúsági Foglalkoztatási Paktum, melyet három járás önkormányzatai és megyei intézmények hoztak létre foglalkoztatást elősegítő programok megvalósítására.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Hajdúnánáson nem releváns

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A HEP során ismertettük azokat a civil szervezeteket, amelyek a célcsoportokkal kapcsolatos tevékenységet végeznek: Magyarországi Segítő Szeretetszolgálat Egyesület,

Segítséggel Élők Alapítványa

Mi Érted Élünk Egyesület

Fehér Bot Alapítvány

Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar Megyei Egyesülete

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A Kézmű Közhasznú Nonprofit Kft. (székhelye: 1147 Budapest, Csömöri út 50-60.) fogyatékkal élők foglalkoztatásával vesz részt a feladatok ellátásában. Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok részvételét a b) pontnál jeleztük.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati

intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A HEP készítése során a helyi adatgyűjtések kapcsán írásban kerestük meg azokat az intézményeket, szervezeteket, akik segítséget tudnak nyújtani a mind pontosabb helyzetfelméréshez. Ahol szükséges volt, személyes megbeszélésre, telefonos egyeztetésre került sor.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat működtet HEP fórumot. A HEP készítési folyamatában aktívan vettek részt a tagok. A felülvizsgálatok alkalmával az intézkedések végrehajtását szintén a HEP fórum tagjai elemzik és értékelik, szükség esetén módosító javaslatot fogalmazznak meg.

A testület által elfogadott HEP-et a város honlapján (www.hajdunanas.hu) hozzuk nyilvánosságra. Az elfogadásról a honlapon kívül a Hajdúnánási Újságban is tájékoztatjuk a lakosságot.

Az önkormányzati HEP referens feladata a lakossági vélemények fogadása, összegzése és szükség esetén a testület tájékoztatása, a HEP módosításának kezdeményezése.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>Képzettség biztosítása azok számára, akik 8 általános, vagy az alatti végzettséggel rendelkeznek és képzettség nélkül nem, vagy nehezen találnak munkát a városban. Kompetencia fejlesztés a célcsoport számára.</p> <p>Szociális bérlakások/szükséglakások fenntartása a lakhatási szegénység megfékezése érdekében.</p>	<p>Pályázatfigyelés alacsony képzettségű munkaerő számára képesítés megszerzésére, kompetenciafejlesztésre.</p> <p>Az önkormányzat tartson fenn olyan bérlakásokat, amelyeket szociális jelleggel ad bérbe.</p>
Gyermekek	<p>Több olyan gyermek is részt vesz az oktatásban, akiknek anyagi okok vagy szülői elhanyagolás miatt nem biztosítják otthon a reggelit, holott a reggeli a legfontosabb étkezés, melynek elmaradása alulteljesítést, adott esetben akár agressziót is okozhat.</p>	<p>Minden gyermek reggelizzen önkormányzati program.</p>
Idősek	<p>az Idősek otthonában élő, és nappali ellátást igénybe vevőhöz tartozó nélküli személyek társadalmi elszigeteltségének mérséklése szükséges.</p> <p>Internet használat elsajátítása az idősek számára is szükséges a mindennapi ügyintézéshez.</p> <p>Az önkormányzat az általa lért hozott Idősügyi Tanácson keresztül tájékozódjon az időseket érintő városi problémákról.</p>	<p>Középiskolások a számukra kötelező önkéntes munkát töltsék az időotthonokban, segítsék az ellátottakat, látogassák őket.</p> <p>Internetklub működtetése</p> <p>Idősügyi Tanács működtetése az SZMSz-szerint.</p>

Nők	Helyben kevés a prevenciószűrési lehetőség, nincs a városban működtetett emlőszűrés, emiatt az érintettek egy része anyagi okok miatt nem tud részt venni a szűréseken. Bölcsődei férőhely hiányában a nők nem tudnak visszaállni a munkába a GYED/GYES után.	Ingyenes csoportos utaztatás megszervezése az emlőszűrésre Debrecenbe, illetve helyi szűrések megszervezése (szűrőbusz) Bölcsődei kapacitásbővítés
Fogyatékkal élők	Az akadálymentesség nem minden esetben biztosított a közterületeken. Az lakosság egy része nem fogékony a fogyatékkal élők problémáira	Önkormányzati fejlesztések esetén fokozott figyelem az akadálymentesség biztosítására. Érzékenyítő programok szervezése
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>		

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők minden esetben megkapják azt a segítséget, amely a krízishelyzetten átsegíti őket.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek számára, hogy biztonságos környezetben nőjenek fel.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek igényeire, segítjük őket abban, hogy a felgyorsult világgal lépést tudjanak tartani.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy ne szenvedjenek hátrányt abból eredően, hogy anyákká váltak, segítjük a munka világába történő visszatérést az intézményi háttér biztosításával.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők azon igényére, hogy ők is egyenlő eséllyel saját maguk tudják intézni ügyeiket, igénybe venni szolgáltatásokat.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Pályázatfigyelés alacsony képzettségű munkaerő számára képzés megszerzésére, kompetenciák fejlesztésére továbbképzések felnőttek	Képzettség biztosítása azok számára, akik általános, vagy alatti végzettséggel rendelkeznek és képzettség nélkül nem, vagy nehezen találnak munkát a városban. A munkába álláshoz, álláskereséséhez az erre irányuló kompetenciák fejlesztése is szükséges (állás hirdetések keresése, pályázat benyújtása, önéletrajz, állásinterjú)	Képzettség biztosítása azok számára, akik általános, vagy alatti végzettséggel rendelkeznek és képzettség nélkül nem, vagy nehezen találnak munkát a városban.	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amelyben korábban megfogalmazásra került volna.	Nincs kapcsolódás	Az alacsony iskolai végzettségűek számára szakmai képzési kompetenciák megszerzésére ösztönzés.	Hajdúnánás Városi Önkormányzat, Hajdúnánás Járási Hivatal	2027. 12. 31. (péntek)	Az alacsony iskolai végzettségű álláskeresők számának csökkenése.	Hajdúnánás Városi Önkormányzat, Hajdúnánás Járási Hivatal Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Csiba Győző Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	Képesített álláskeresőként nagyobb esély az elhelyezkedésre.	---
2	Szociális bérlakások/szükség lakások fenntartása lakhatási szegénység megfékezése érdekében, pályázat esetén új bérlakásépítés.	Az alacsony jövedelemmel rendelkezők nem képesek saját lakhatási szükségleteiket kielégíteni.	Fontos, hogy az egészséges és biztonságos lakhatáshoz való jog biztosítása a szociálisan rászorulóknak számukra megvalósuljon városunkban.	A célkitűzés összhangban van Hajdúnánás Városi Önkormányzat Lakáskonceptiójával	nincs	Az önkormányzat szociális alapon bérbeadott ingatlanainak fenntartása, számának növelése.	Hajdúnánás Városi Önkormányzat,	2027. 12. 31. (péntek)	A szociális alapon bérbeadott ingatlanok számának növekedése.	Hajdúnánás Városi Önkormányzat,	A fiatalok és azok lakhatása oldódik meg az intézkedéssel, akik jövedelmi viszonyaik alapján nem képesek lakást vásárolni, vagy az ingatlanpiacon piaci alapú bérlésre.	

II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Minden gyermek reggelizzen önkormányzati program	A reggeli biztosításával a cél, hogy az éhségérzet ne legyen kihatással a gyerekek teljesítő képességére, városunkban legyen éhes gyermekek, mindemellett helyes étkezési szokások, életritmus mélyítése is cél.	A reggeli biztosításával a cél, hogy az éhségérzet ne legyen kihatással a gyerekek teljesítő képességére, városunkban legyen éhes gyermekek, mindemellett helyes étkezési szokások, életritmus mélyítése is cél.	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amellyel kapcsolatba hozható lenne a tervekhez.	Nincs kapcsolódás	Több olyan gyermek is részt vesz az oktatásban, akiknek anyagi okok vagy szülői elhanyagolás miatt nem biztosítják a otthon a reggelit, holott a reggeli a legfontosabb étkezés, melynek elmaradása alulteljesítést, adott esetben akár agressziót is okozhat.	Hajdúnánási Városi Önkormányzat, Hajdúnánási Gyermek- és Közéletképzési Nonprofit Kft: intézmények,	2027. 12. 31. (péntek)		A Hajdúnánási Városi Önkormányzat Képviselő-testület határozata alapján biztosítja az anyagi erőforrást a meglévő intézményi struktúrák pedig a humán erőforrást.	Az érintettek közös együttműködésével a gyerekek napi reggeli ellátásának biztosítása.	---

III. A nők esélyegyenlősége												
1	Nők egészség-prevenciója	Nők egészség-prevenciója	Nők helyi esélyegyenlőségének javítása, mivel nincs helyben működtetett emlőszűrés, emiatt sok érintett anyagi okok következtében nem vesz részt a szűrővizsgálatokon.	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amellyel kapcsolatba hozható lenne a tervekhez.	Nincs kapcsolódás	Ingyenes csoportos utaztatás megszervezése az emlőszűrés Debrecenbe.	Hajdúnánási Városi Önkormányzat	2027. 06. 30. (szerda)	Testületi döntés.	Anyagi erőforrás biztosítása szükséges tárgyévi költségvetés tervezése során.	Az önkormányzat anyagi lehetőségeinek függvénye.	---
2	Bölcsődei, óvodai kapacitás-bővítés	Bölcsődei, óvodai férőhely hiányában a nők nem tudnak visszaállni a munkába GYED/GYES után.	Az igényeknek megfelelő számú férőhely az óvodákban és bölcsődékben.	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amelyben korábban ez a célkitűzés megfogalmazásra került volna.	Nincs kapcsolódás	Az önkormányzat, egyházak, civil szféra pályázati támogatás bevonásával létesítsen óvodai, bölcsődei férőhelyeket meglévő intézmények bővítésével, vagy új beruházással.	Hajdúnánási Városi Önkormányzat Református Egyházközség Segítségével Alapítványa	2027. 12. 31. (péntek)	Férőhely hiányában ne legyen elutasítás az intézményi felvételi kérelmek esetén.	Hajdúnánási Városi Önkormányzat, Hajdúnánási Református Egyházközség, Segítségével Élők Alapítványa	A gyerekek intézményi elhelyezése esetén az anyák visszatérhetnek a munka világába.	---

IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Társadalmi elszigeteltség csökkentése	Idősek helyi esélyegyenlőségének javítása, az Idősek Otthonában élő, és idősek nappali ellátást	Idősek helyi esélyegyenlőségének javítása, az Idősek Otthonában élő, és idősek nappali ellátást	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amellyel kapcsolatba hozható lenne a	Nincs kapcsolódás	Középkorúak a számukra kötelező önkéntes munkát töltsék az időskorokban,	Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium	2027. 12. 31. (péntek)		A felelősnél rendelkezésre állnak.	Az idősek társadalmi elszigeteltségének csökkentésével hozzájárulunk az	---

		igénybe vevő hozzátartozó nélküli személyek társadalmi elszigeteltségének mérséklése.	igénybe vevő hozzátartozó nélküli személyek társadalmi elszigeteltségének mérséklése.	terve vett intézkedés		segítsék az ellátottakat, látogassák őket					aktívabb időskor elterjesztéséhez, az idősök szociális kapcsolatainak fenntartásához.
2	Internet Klub működtetése	A számítástechnikai ismeretek hiánya hátrányt jelent a mindennapokban az ügyintézés, információszerezés során	Az idősök a fiatalokkal azonos eséllyel tudják az interneten intézni az ügyeiket	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amellyel kapcsolatba hozható lenne a terve vett intézkedés.	Nincs kapcsolódás	A Kéky Lajos Művelődési Központ szervezésében ingyenesen ismerkedhetnek az idősök a számítástechnika működésével, elsősorban az internet használatával.	Kéky Lajos Művelődési Központ	2027. 12. 31. (péntek)	A tanfolyamot elvégző idősök internethasználata	A Kéky Lajos Művelődési Központ helyet, személyi és dologi háttérrel biztosítja	Az idősök kevésbé válnak függővé családtagaiktól az interneten elérhető szolgáltatások igénybevétele során.
3	Időügyi Tanács működtetése	Az önkormányzat által létrehozott Időügyi Tanács ülésai többször elmaradtak	Az Időügyi Tanács SZMSZ szerinti működése esetén az idősöket érintő önkormányzati döntések előkészítése megalapozottabbá válik, az önkormányzat első kézből értesül az idősöket foglalkoztató problémáktól.	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amellyel kapcsolatba hozható lenne a terve vett intézkedés.	Nincs kapcsolódás	Az önkormányzat hozta létre az Időügyi Tanácsot, meghatározta működését. A Tanács rendszeres ülésezésével az információáramlás a két fél között rendszeressé válik.	Hajdúnánás Városi Önkormányzat	2027. 12. 31. (péntek)	Az önkormányzat gyorsabban tud reagálni az idősöket érintő problémákra és eredményesebben tudja azokat végrehajtani.	Hajdúnánás Városi Önkormányzat Tanács működtetésének személyi feltételit biztosítja.	Idősöket érintő önkormányzati döntések sikeresebbé válnak.

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Akadálymentesítés érvényesítése	Hajdúnánás város közterületein még mindig sok az akadálymentesítés nélküli közlekedési hely.	A fogyatékossgal élők mindennapjait segítené az akadálymentes közlekedési lehetőség.	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amellyel kapcsolatba hozható lenne a terve vett intézkedés	Nincs kapcsolódás	Önkormányzati fejlesztések esetén fokozott figyelem az akadálymentesítés biztosítására.	Hajdúnánás Városi Önkormányzat	2027. 12. 31. (péntek)	A fogyatékossgal élők számára akadálymentes közlekedési lehetőség a város több pontján.	Pályázati forrás függvénye.	Megszűnnek a korlátok a fogyatékossgal élők számára a közlekedésben, szolgáltatások elérésében.
2	Érzékenyítő programok szervezése	Az intézmények nem minden esetben tudják kezelni a hozzájuk érkező fogyatékossgal élőket az ügyintézés során.	A társadalom elfogadott szokásrendszerétől eltérő fogyatékossgal kapcsolatban megértőbb, empátikusabb	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amellyel kapcsolatba hozható lenne a terve vett intézkedés	Nincs kapcsolódás	Elsősorban az intézményekben olyan foglakozások szervezése, amelyek során közvetlen tapasztalatok megélésével,	Fehér Bot Alapítvány	2027. 12. 31. (péntek)	Az ügyfeleket fogadó intézmények természetesen tudják kezelni azokat az embereket, akik segítségre szorulnak.	Fehér Bot Alapítványnál rendelkezésre állnak.	Az érzékenyítésen keresztül a fogyatékossgal élők felé fordulás természetessé válik.

			környezet kialakítása.			saját élményen keresztül válhatnak nyitottabbá a befogadásra és segítség megfelelő módjára.					
3	„Kulturális akadálymentesítés”	„Kulturális akadálymentesítés”	Fogyatékkal élők helyi esélyegyenlőségének javítása, az információs és kommunikációs akadálymentesítés biztositása jelenleg nincs vizsgálva a városi kulturális rendezvények szervezése során.	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amellyel kapcsolatba hozható lenne az intézkedés	Nincs kapcsolódás	Különösen a látás- hallássérült személyek vonatkozásában felmérni szükséges az ilyen irányú igényeket, és amennyiben szükséges, a személyi és tárgyi feltételek biztositásának lehetőségét.	civil szervezetek	2027. 12. 31. (péntek)	Az infokommunikációs akadálymentesítettség et biztositó humánerőforrás (pl. jeltolmács) és infrastrukturális feltételek biztositása szükséges.	A civil szervezetek-nél rendelkezésre állnak.	A feladatokat ellátó, felkutatásra kerülő - akár önkéntes munkaerő függvénye.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

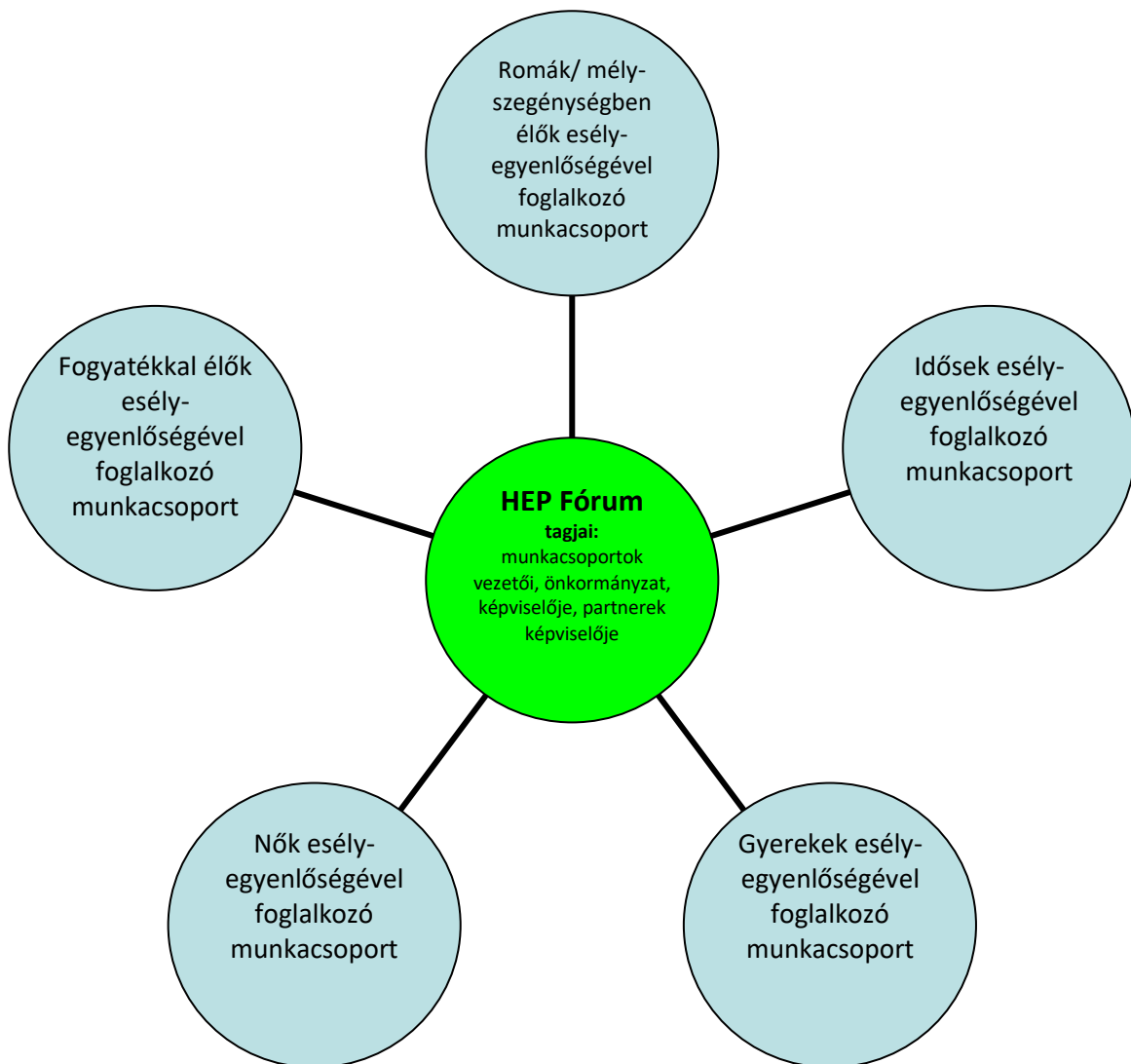
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az

esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításában lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Hajdúnánás város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 212/2022. (VI. 23.) számú Képviselő-testületi Határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Hajdúnánás, 2022. június 23.

Szólláth Tibor
polgármester

K i v o n a t

a Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testületének **2022. június 23-án** – csütörtökön – **de. 9.00 órai kezdettel** megtartott *nyílt üléséről* készült jegyzőkönyvéből:

212/2022. (VI. 23.) számú Képviselő-testületi Határozat

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdésében foglaltak szerint Hajdúnánás 2022-2027. évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programjáról szóló előterjesztést megtárgyalta, és a tervezetet az előterjesztés melléklete szerint elfogadja

Felkéri a polgármestert, hogy a Program végrehajtásához szükséges intézkedések megtételéről gondoskodjon.

Felelős: Szólláth Tibor polgármester

Határidő: folyamatos

kmft.

Dr. Kiss Imre

jegyző

